

ETT BRA LIV – EN TRYGG VARDAG

STATSRÅDETS PRINCIPBESLUT
OM STRATEGIN FÖR DEN INRE SÄKERHETEN
5.10.2017

Suomi
Finland
100

INRIKESMINISTERIETS PUBLIKATION 26/2017

Inrikesministeriets publikation 26/2017

Den inre säkerheten

ETT BRA LIV – EN TRYGG VARDAG

**STATSRÅDETS PRINCIPBESLUT
OM STRATEGIN FÖR DEN INRE SÄKERHETEN
5.10.2017**

Inrikesministeriet

ISBN 978-952-324-159-6 (hft.)

ISBN 978-952-324-160-2 (PDF)

Layout: Aivan Oy

Helsingfors 2017

PRESENTATIONSBLAD

Utgivare	Inrikesministeriet		5.10.2017
Publikationens titel	Ett bra liv – en trygg vardag Statsrådets principbeslut om strategin för den inre säkerheten 5.10.2017		
Publikationsseriens namn och nummer	Inrikesministeriets publikation 26/2017		
Diarie-/projektnummer	SM030:00/2016	Tema	Den inre säkerheten
ISBN tryckt	978-952-324-159-6	ISSN tryckt	2341-8524
ISBN PDF	978-952-324-160-2	ISSN PDF	2341-8532
URN-adress			
Sidantal	52	Språk	Svenska
Nyckelord	inre säkerhet, principbeslut, polisen, invandring, gränsförvaltning, civilskydd		

Strategin för den inre säkerheten är en färdplan som har gjorts upp för att Finland, enligt visionen i regeringsprogrammet 29.5.2015, ska bli världens tryggaste land när det gäller levande, boende, företagande och arbete. Med intern säkerhet avses i strategin de egenskaper hos samhället som gör att befolkningen kan åtnjuta de rättigheter och friheter som rättssystemet garanterar, utan att känna sig rädd eller otrygg på grund av brottslighet, störningar, olyckor eller nationella eller internationella företeelser.

Strategin innehåller en prognos som beskriver de förändringskrafter som inom en nära framtid kan påverka den interna säkerheten i Finland. Åtgärdsprogrammet för strategin innefattar åtta åtgärdshelheter och sammanlagt 39 åtgärder för att hantera dessa förändringskrafter så att målet för strategin kan uppnås.

En bra intern säkerhet utgörs av flera olika delfaktorer. Strategin är statsrådets principbeslut som kompletterar tidigare beslut och riktlinjer för säkerheten till den del dessa inte tillräckligt bra svarar mot de förändringskrafter som har identifierats i strategiarbetet. Strategin behandlar med andra ord endast en del av frågorna kring den interna säkerheten. Strategin genomförs i statsförvaltningen som en del av verksamhets- och ekonomiplaneringen och resultatstyrningen inom olika förvaltningsområden. När det gäller de övriga ansvariga parterna genomförs strategin i ett partnerskapsbaserat nätverkssamarbete.

Förläggare	Inrikesministeriet
Tryckort och år	Lönneberg Print & Promo, 2017
Beställningar/ distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi

KUVAILULEHTI

Julkaisija	Sisäministeriö	5.10.2017	
Julkaisun nimi	Ett bra liv – en trygg vardag Statsrådets principbeslut om strategin för den inre säkerheten 5.10.2017		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Sisäministeriön julkaisu 26/2017		
Diaari/hankenumero	SM030:00/2016	Teema	Sisäinen turvallisuus
ISBN painettu	978-952-324-159-6	ISSN painettu	2341-8524
ISBN PDF	978-952-324-160-2	ISSN PDF	2341-8532
URN-osoite			
Sivumäärä	52	Kieli	ruotsi
Asiasanat	sisäinen turvallisuus, periaatepäätös, poliisi, maahanmuutto, rajaturvallisuus, pelastustoimi		
<p>Sisäisen turvallisuuden strategia on tiekartta, jonka avulla pyritään siihen, että Suomesta tulee hallitusohjelman 29.5.2015 vision mukaisesti maailman turvallisim maa elää, asua, yrittää ja tehdä työtä. Sisäisellä turvallisuudella tarkoitetaan strategiassa niitä yhteiskunnan ominaisuuksia, joiden johdosta väestö voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista ja kansallisista tai kansainvälisistä ilmiöistä johtuvaa pelkoa tai turvattomuutta.</p> <p>Strategiassa on ennakointisuus, jossa kuvataan Suomen sisäiseen lähitulevaisuudessa vaikuttavat muutosvoimat. Strategian toimenpideohjelmassa on kahdeksan toimenpidekokonaisuutta ja yhteensä 39 toimenpidettä, joilla nämä muutosvoimat hallitaan niin, että strategian tavoite saavutetaan.</p> <p>Hyvä sisäinen turvallisuus koostuu lukuisista eri osatekijöistä. Strategia on valtioneuvoston periaatepäätös, joka täydentää aiempia turvallisuutta koskevia päätöksiä ja linjauksia niiltä osin kuin nämä eivät riittävällä tavalla vastaa strategiatyössä tunnistettuihin muutosvoimiin. Näin ollen strategia käsittelee ainoastaan osaa sisäiseen turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Strategia toimeenpannaan valtionhallinnossa osana eri hallinnonalojen toiminnan ja talouden suunnittelua sekä tulosohjausta. Muiden vastuutahojen osalta toimeenpano toteutetaan kumppanuusperusteisesti verkostoyhteistyössä.</p>			
Kustantaja	Sisäministeriö		
Painopaikka ja vuosi	Lönnberg Print & Promo, 2017		
Julkaisun myynti/ jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

DESCRIPTION SHEET

Published by	Ministry of the Interior		5.10.2017
Title of publication	Ett bra liv – en trygg vardag Statsrådets principbeslut om strategin för den inre säkerheten 5.10.2017		
Series and publication number	Ministry of the Interior publications 26/2017		
Register number	SM030:00/2016	Subject	Internal security
ISBN (printed)	978-952-324-159-6	ISSN (printed)	2341-8524
ISBN PDF	978-952-324-160-2	ISSN (PDF)	2341-8532
Website address (URN)			
Pages	52	Language	Swedish
Keywords	internal security, government resolution, police, migration, rescue services, border security		
<p>The Internal Security Strategy is a road map for ensuring that Finland will be the safest country in the world for living, working and entrepreneurship, as envisaged in the Government Programme of 29 May 2015. In the Strategy, internal security refers to those aspects of society that ensure everyone can enjoy the rights and freedoms guaranteed by the rule of law without fear or insecurity caused by crime, disorder, accidents or national or international events.</p> <p>The Strategy also includes a foresight section describing the forces of change that are likely to influence internal security in Finland in the near future. The Strategy's action plan has eight sets of measures and a total of 39 actions for managing these forces of change and thus enabling the objective of the Strategy to be achieved.</p> <p>Good internal security consists of numerous different elements. The Strategy is a government resolution intended to complement the previous decisions and policy outlines on security, ensuring that these sufficiently address the forces of change recognised in the strategy work. Therefore, the Strategy does not cover all internal security issues. The Strategy will be implemented as part of the operational and financial planning and performance management of the various administrative branches of central government. In respect of other parties involved, the implementation will take place on partnership basis through networked cooperation.</p>			
Publisher	Ministry of the Interior		
Printed by (place and time)	Lönnberg Print & Promo, 2017		
Publication sales/ Distributed by	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

INRE SÄKERHET SKAPAS GENOM SAMARBETE

Säkerheten är en grundpelare i ett stabilt och välmående samhälle. En god inre säkerhet innebär att befolkningen kan åtnjuta de rättigheter och friheter som rättssystemet garanterar utan brottslighet, störningar, olyckor och rädsla eller otrygghet på grund av nationella eller internationella fenomen. Detta kan uppnås endast genom samarbete mellan olika aktörer. I maj 2016 överlämnade statsrådet Finlands allra första redogörelse för den inre säkerheten till riksdagen. I redogörelsen bedömdes nya utmaningar i vår säkerhetsmiljö, i synnerhet med tanke på inrikesministeriets förvaltningsområde och de tjänster det producerar.

Förhandenvarande strategi för den inre säkerheten är en fortsättning på redogörelsen för den inre säkerheten. Om man i ovan nämnda redogörelse fokuserade på att bedöma i synnerhet verksamheten och behoven hos de myndigheter som ansvarar för den inre säkerheten i en föränderlig miljö, granskar man i den här strategin den inre säkerheten ur ett bredare säkerhetsbegrepp.

Under beredningen av strategin för den inre säkerheten överlämnade riksdagens förvaltningsutskott sitt betänkande om ovan nämnda redogörelse (FvUB 5/2017 rd) och riksdagen en skrivelse med anledning av redogörelsen på grundval av denna (RSk 8/2017 rd). I april 2017 offentliggjorde regeringen dessutom en handlingsplan för åren 2017–2019, i vilken säkerheten fick en synlig ställning. Dessutom har förvaltningsutskottet efter att ha hört inrikesministeriet lämnat ett utlåtande om angelägenheter som bör beaktas i strategin (FöUU 22/2017 rd). Riktlinjerna i dessa dokument har beaktats i den här strategin.

Beredningen av strategin för den inre säkerheten inleddes hösten 2016. Den omgivande världen såsom den definierades i prognostiseringsarbetet för strategin har redan förändrats i hög grad sedan redogörelsen lämnades. Utvecklingen och händelser har visat att det blir allt viktigare att värna om säkerheten.

I strategin betonas att nästan allt samhällspolitiskt beslutsfattande även berör säkerheten, och Finlands inre säkerhet skapas och upprätthålls inte av säkerhetsmyndigheterna, utan med hjälp av sektorsövergripande samarbete i vårt förtroendesamhälle. Samarbete på alla nivåer i förvaltningen är kärnan i beredningen och genomförandet av strategin för den inre säkerheten och åtgärdsprogrammet.

Ungefär 100 experter deltog i beredningen av strategin. Experterna representerade över 30 olika organisationer, inklusive myndigheter, organisationer och näringslivet. Åtgärderna i strategin bereddes i tre expertgrupper. Styrgruppen för strategin (bilaga 1) behandlade expertgruppernas förslag, utifrån vilka ministergruppen för den inre säkerheten godkände programutkastet. Principbeslutet om strategin fattades vid statsrådets sammanträde.

PAULA RISIKKO

Inrikesminister

INNEHÅLL

1.	MÅL FÖR DEN INRE SÄKERHETEN: FINLAND ÄR VÄRLDENS SÄKRASTE LAND	10
2.	SÄKERHET I EN FÖRÄNDERLIG VÄRLD	19
2.1	GLOBALA MEGATRENDER	19
2.2	FINLANDS UTVECKLING.....	22
2.3	FÖRÄNDRINGSKRAFTER INOM OCH HOT MOT DEN INRE SÄKERHETEN	30
3.	ÅTGÄRDSPROGRAM	35
	BILAGA	50

1. MÅL FÖR DEN INRE SÄKERHETEN: FINLAND ÄR VÄRLDENS SÄKRASTE LAND

Strategin för den inre säkerheten är en färdplan med hjälp av vilken man strävar efter att Finland enligt visionen i regeringsprogrammet av den 29 maj 2015 ska bli världens säkraste land att leva, bo, idka företagsverksamhet och arbeta i.

I strategins prognostiseringsdel (kapitel 2) har man utifrån undersökningar och utredningar identifierat megatrender och förändringskrafter som i väsentlig utsträckning kommer att påverka Finland under de kommande åren. I slutet av prognostiseringsdelen granskar man hur förändringskrafterna syns i form av aktuella säkerhetshot nu och i den närmaste framtiden. I det strategiska åtgärdsprogrammet (kapitel 3) som består av åtta åtgärdshelheter framförs åtgärder genom vilka man svarar mot och förbereder sig för förändringskrafter och säkerhetshot som är centrala för den inre säkerheten. Genom åtgärdsprogrammet strävar man mot ett effektivare säkerhetsarbete än tidigare genom att utnyttja centrala resurser i det finländska samhället – samarbete och förtroende – samt genom att ytterligare förbättra de nätverksbaserade handlingsmodellerna. Åtgärdsprogrammet innehåller sammanlagt 38 åtgärder. Genom programmets åtgärdshelhet Behörigheter och kapacitet förbättras också kapaciteten hos myndigheter som ansvarar för den inre säkerheten i enlighet med tyngdpunkten för säkerhet enligt regeringens handlingsplan för 2017–2019. Denna strategi och de åtgärder den omfattar ersätter inrikesförvaltningens koncernstrategi och det tidigare sektoröverskridande programmet för den inre säkerheten.

Det finns ingen etablerad och entydig definition av inre säkerhet. I en traditionell granskning indelas samhällets säkerhet i inre och yttre säkerhet. Av de statliga aktörerna är det Försvarsmakten som sörjer för den yttre säkerheten och i regel polisen som sörjer för den inre säkerheten. Kort sagt, under Republiken Finlands första tid sågs den inre säkerheten som inrikesförvaltningens uppgift i form av "upprätthållande av den allmänna ordningen och säkerheten, närmare bestämt genom bekämpning av faror som hotar samhället och individen genom statens bestämmanderätt och tvångsvälde"¹. I takt med att det västerländska samhället och den nordiska välfärds- och rättsstaten utvecklats har det allmänna begreppet av den inre säkerheten utvidgats så att det utöver bekämpning av hot även

omfattar individers och grupperns möjligheter att åtnjuta alla grundläggande och mänskliga rättigheter. Samtidigt har begreppet utvidgats till att täcka även andra än inrikesförvaltningens säkerhetsuppgift och aktörsfält. Det förändrade begreppet av säkerhet kan påstås återspegla den allmänna utvecklingen i samhället.

I den här strategin avses med inre säkerhet de av samhällets egenskaper, tack vare vilka befolkningen kan åtnjuta de rättigheter och friheter som rättssystemet garanterar utan brottslighet, störningar, olyckor och rädsla eller otrygghet på grund av nationella eller internationella fenomen. Definitionen omfattar två faktorer. Å ena sidan beskriver den faktorer som anses kunna hota den inre säkerheten – brottslighet, störningar, olyckor samt nationella och internationella fenomen. Å andra sidan granskas sådana faktorer som medför eller åtminstone kan medföra rädsla eller otrygghet. Tidigare kunde en god inre säkerhet ses som frånvaro av hot. Numera är även det hur vi upplever olika fenomen en del av den inre säkerheten. Därför utgår strategin också från att det finns många inre och yttre förändringskrafter som ständigt påverkar både vårt samhälle och vad vi betraktar som en godtagbar säkerhetsmiljö. Detta syns bland annat genom att vi då vi talar om vår säkerhet betonar olika saker under olika tider, även om kärnområdena i den inre säkerheten, såsom allmän ordning och säkerhet samt människors rätt till liv, integritet och egendomsskydd, bibehålls förhållandevis oförändrade. Till exempel är antalet personer som omkommit i trafiken trots det senaste årtiondets minskning ännu ungefär dubbelt större än antalet brott mot liv, men oro och rädsla i anslutning till våld lyfts oftare fram i våra diskussioner.

En god inre säkerhet uppstår i samverkan mellan många olika faktorer. Säkerheten främjas bland annat av en säker hem-, boende- och arbetsmiljö, en fungerande basservice, en jämlik befolkning, en välplanerad trafikmiljö, möjlighet att få hjälp då den behövs och en visshet om att personer som gör sig skyldiga till brott måste stå till svars för sina gärningar. Det fattas således beslut och vidtas åtgärder som påverkar den inre säkerheten inom nästan alla områden i samhällspolitiken. I synnerhet de grundläggande orsakerna till säkerhetsproblemen, det vill säga hur många olika säkerhetsproblem uppstår i vårt samhälle och hur dessa problem ser ut, härrör från andra beslut än sådana som i första hand anknyter till säkerhet. Genom egentliga beslut som anknyter till säkerheten påverkar man oftast främst hur man svarar mot de säkerhetsproblem som uppstått. Den inre säkerheten påverkas ständigt i allt högre grad även av fenomen och beslut som uppstår utanför Finlands gränser. Inom vissa delområden inom den inre säkerheten är utvecklingen helt och hållet beroende av det internationella läget.

På grund av mångfalden av delfaktorer inom den inre säkerheten är det inte ändamålsenligt eller ens möjligt att försöka påverka alla dessa genom den här strategin. Strategin begränsas därför så att målen för strategin är sådana fenomen där riskerna som berör den dagliga säkerheten har ökat avsevärt jämfört med tidigare år eller som inom den närmaste framtiden bedöms medföra olägenheter för hela samhällets eller en stor befolkningsgrupps säkerhet

om man inte ingriper i dem i tid. De finländska säkerhetsmyndigheterna har en bra reaktionsförmåga och en tyngdpunkt i strategin är att trygga denna även i en föränderlig värld. Tillspetsat kan man dock säga att man alltid är sen i den reaktiva verksamheten. Därför betonas i strategin också vikten av att identifiera de grundläggande orsakerna och förståelse. Det bästa och kostnadseffektivaste sättet att upprätthålla säkerheten i samhället är genom förebyggande åtgärder som påverkar de grundläggande orsakerna. Även om beslutsfattande som anknyter till de grundläggande orsakerna inte omfattas av den här strategin, förbättrar man genom åtgärderna i strategin bedömningen och beaktandet av säkerhetseffekter i sådant beslutsfattande. Dessutom omfattar strategin åtgärder med vilka man genom att förbättra samarbetet kan förebygga risker som föranleds av de grundläggande orsakerna och identifierats som förhöjda i prognostiseringen. Sådana risker är brottslighet till följd av marginalisering, säkerhet för äldre och unga samt segregationsrisker i tillväxtcentra, som nämns i åtgärdshelheten *Säkerhet i vardagen*.

Det finns flera indikatorer och värden som visar att Finland redan nu är det säkraste landet i världen. Känslan av säkerhet har dock försvagats.

Strategin för den inre säkerheten lämnas i form av statsrådets principbeslut. Statsminister Sipiläs regering har beslutat att minska antalet strategier på statsrådsnivå för att kunna säkerställa att de riktlinjer som dras upp i strategierna verkställs och är verkningsfulla. Säkerheten är en grundpelare i ett stabilt och

välståndande samhälle, och därför är den här strategin en av de centrala riktlinjer som statsrådet gett gällande säkerhet. Såsom beskrivits ovan, bör säkerhet granskas ur flera olika synvinklar. Därmed ersätter den här strategin inte tidigare riktlinjer och beslut kring säkerhet som fortfarande är i kraft och som delvis granskar samma frågor. En annan avgränsning av strategin är att åtgärdshelheterna kompletterar eller ändrar de beslut, strukturer och åtgärder som fattats hittills till de delar som de inte i tillräcklig utsträckning svarar mot den utveckling eller de aktuella säkerhetshot som grundar sig på identifierade förändringskrafter. Alla ministerier har uppgifter som anknyter till säkerheten i samhället inom sina egna verksamhetsområden och i denna strategi föreslås inga ändringar av dessa. Dessutom har alla ministerier uppgifter som påverkar ovan nämnda grundläggande orsaker till den inre säkerheten. Under de senaste åren har det fattats beslut om många branschspecifika och sektorsövergripande åtgärder som främjar säkerheten och som fortfarande är aktuella. Till följd av att denna strategi har en kompletterande funktion lyfts alla dessa inte fram på nytt i strategins åtgärdsprogram även om de har stor betydelse för helheten. Sådana är till exempel riksdagens riktlinjer för utveckling av den inre säkerheten, säkerhetsstrategin för samhället, den nationella strategin för bekämpning av terrorism, åtgärdsprogrammet för förebyggande av våldsam radikalisering och extremism, åtgärdsprogrammet för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet, cybersäkerhetsstrategin och asylpolitiska och invandringspolitiska åtgärdsprogram, trafiksäkerhetsstrategin, beslut om försörjningsberedskap, den nationella handlingsplanen för

grundläggande och mänskliga rättigheter, det nationella programmet för brottsförebyggande, regeringens riktlinjer för att minska marginalisering bland unga samt alkoholpolitiska riktlinjer.

Det finns flera indikatorer och värden som visar att Finland redan nu är det säkraste landet i världen². I ljuset av siffrorna har utvecklingen varit starkt positiv under de senaste tjugo åren. Detta är ett resultat av det långsiktiga och systematiska arbete som man i Finland har utfört för att bygga ett tryggt och konkurrenskraftigt välfärdssamhälle. Också enligt den definition som används i denna strategi finns emellertid även känslan av säkerhet i kärnan av den inre säkerheten, och den har försvagats under de senaste åren. Känslan av säkerhet påverkas utöver av det faktiska säkerhetsläget även av mer omfattande förändringar i samhället samt i synnerhet av labilitetsfaktorer. Efter millennieskiftet har det finländska samhället trots den senaste tidens ekonomiska recession utvecklats stabilt och på ett förutsebart sätt. Detta ändrades dock tydligt efter att den världspolitiska situationen förändrades i mitten av 2010-talet. Förändringen återspeglas utan undantag i nästan alla undersökningar som mätt känslan av säkerhet under de senaste åren – känslan av säkerhet försvagas. Vid sidan om de omfattande förändringarna och labiliteten har även nationella och internationella kriser, olyckor och vidsträckta våldsdåd i dagens värld av nätverk en större effekt än tidigare på känslan av säkerhet. En del av de nya säkerhetshoten för Finland, till exempel terrorism och informationspåverkan, strävar uttryckligen efter att utnyttja detta. Man måste kunna svara mot den försvagande känslan av säkerhet. En annan utmaning när det gäller att mäta säkerheten är att återkommande säkerhetsproblem i vardagen i mycket stor utsträckning hopas hos en liten del av befolkningen. Då avslöjar inte en grundlig granskning utifrån medelvärden och totala antal hela sanningen. Till exempel begår mindre än fem procent av befolkningen över hälften av alla brott medan tio procent av befolkningen begår över två tredjedelar av allt våld. Dessutom är brottsoffren och gärningsmännen ofta samma personer i olika situationer och livsskeden. På grund av denna anhopning måste man mer inriktat än i nuläget kunna skapa säkerhet på de platser och bland de befolkningsgrupper där det förekommer mest säkerhetsproblem.

Återkommande säkerhetsproblem i vardagen hopas i mycket stor utsträckning hos en liten del av befolkningen.

Omfattande störningssituationer är förhållandevis ringa undantag i samhällets funktion, och den inre säkerhetens utveckling påverkas snarare av långsamma förändringar som ofta är svåra att observera i samhället. Trots detta är beredskapen för olyckor och störningssituationer i vardagen också en central del av den inre säkerheten. Därför granskas i denna strategi utöver förändringskrafter även aktuella säkerhetshot och strategin innehåller vissa beredskapsåtgärder. Beredskapsåtgärderna genomförs med iakttagande av den samarbetsmodell för den övergripande säkerheten om vilken beslutats i säkerhetsstrategin.

Polis-, tull-, räddnings-, gränsbevaknings-, rätts- och fångvårdsmyndigheterna ansvarar för att upprätthålla den inre säkerheten, men enligt det omfattande säkerhetsbegrepp som finns i bakgrunden till denna strategi har även social- och hälsovårds-, trafik- och kommunikations-, undervisnings-, kultur- och ungdoms- samt arbets- och miljömyndigheterna viktiga uppgifter som anknyter till den inre säkerheten. Likaså främjar organisationers verksamhet på många sätt människors välfärd och säkerhet. De producerar verksamhet och tjänster som är viktiga med tanke på säkerheten såväl på egen hand som vid sidan om myndigheterna. Näringsli-

vet producerar största delen av de produkter och tjänster som människor behöver varje dag. Därför är också en säker företagsverksamhet såväl en viktig del av den dagliga säkerheten som en nationell konkurrensfaktor. Strategin fokuserar på åtgärder genom vilka dessa ovan nämnda aktörer kan svara mot de identifierade förändringskrafterna och säkerhetshoten.

Finlands säkerhetsmiljö har obestridligen blivit mer komplicerad. Nya utmaningar och uppgifter kräver lämplig prestationsförmåga av myndigheterna. I prognostiseringsarbetet för denna strategi har inte uppdragats några uppgifter av vilka man skulle kunna anta att vissa invanda

myndighetsuppgifter skulle hålla på att falla bort. Myndigheternas minskade resurser är fortsättningsvis i regel bundna till skötseln av etablerade kritiska grundläggande uppgifter. Samma begränsade resurser används för att svara mot nya säkerhetshot som kan vara av mycket olika slag. Den utmanande situationen kräver en noggrann omdömsmätning av myndighetsresurserna. I tryggandet av säkerheten betonas utöver den operativa myndighetsverksamheten i högre grad än tidigare bland annat kommunernas roll, samarbetet mellan organisationer och olika förvaltningsområden samt näringslivets och forskningens betydelse.

Utifrån de centrala förändringskrafterna har följande mål valts i syfte att nå målen för strategin – att Finland är världen säkraste land att leva, bo, idka företagsverksamhet och arbeta i:

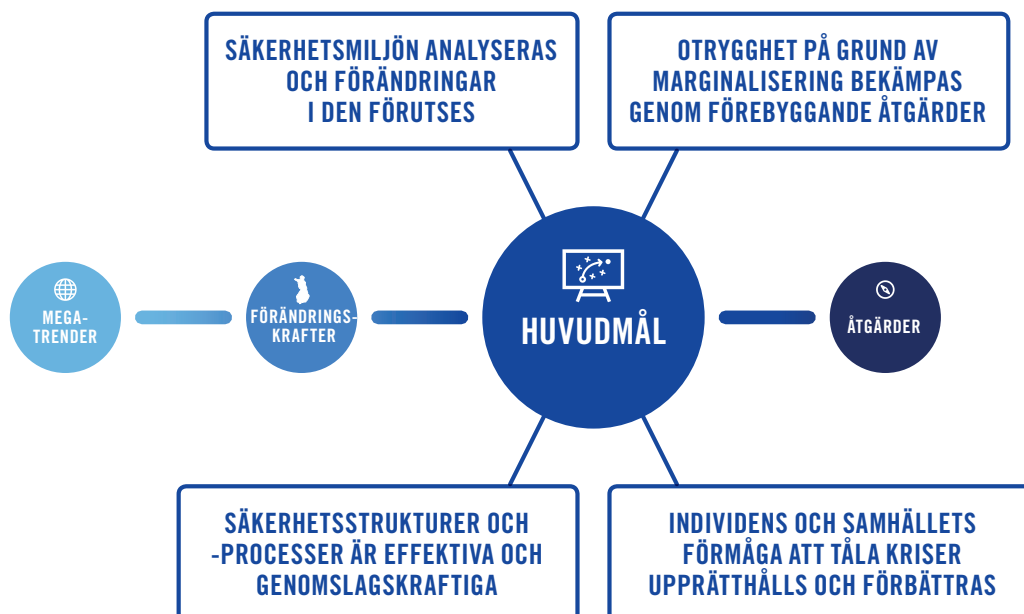
- Analyseringen av säkerhetsmiljön och prognostiseringen av förändringar i den är aktuell och verkningsfull.
- Otrygghet till följd av mångformig marginalisering förebyggs.
- Säkerhetsstrukturerna och processerna är effektiva och produktiva.
- Individens och samhällets förmåga att tåla kriser utvecklas genom samarbete.

Det är meningen att åtgärderna som främjar ovan nämnda mål i strategin ska genomföras innan nästa redogörelse för den inre säkerheten ska överlämnas till riksdagen 2020. En del av åtgärderna är bestående verksamhet vars genomförande fortsätter även efter detta. Målet

I tryggandet av säkerheten betonas utöver den operativa myndighetsverksamheten i högre grad än tidigare bland annat kommunernas roll, samarbetet mellan organisationer och olika förvaltningsområden samt näringslivets och forskningens betydelse.

med åtgärderna är att kunna hantera säkerhetseffekterna av de fenomen som identifierats i prognostiseringsdelen så att Finland i enlighet med regeringsprogrammet är världens säkraste land även efter 2020 och att de mål som riksdagen satt upp för den inre säkerheten nås före 2025.

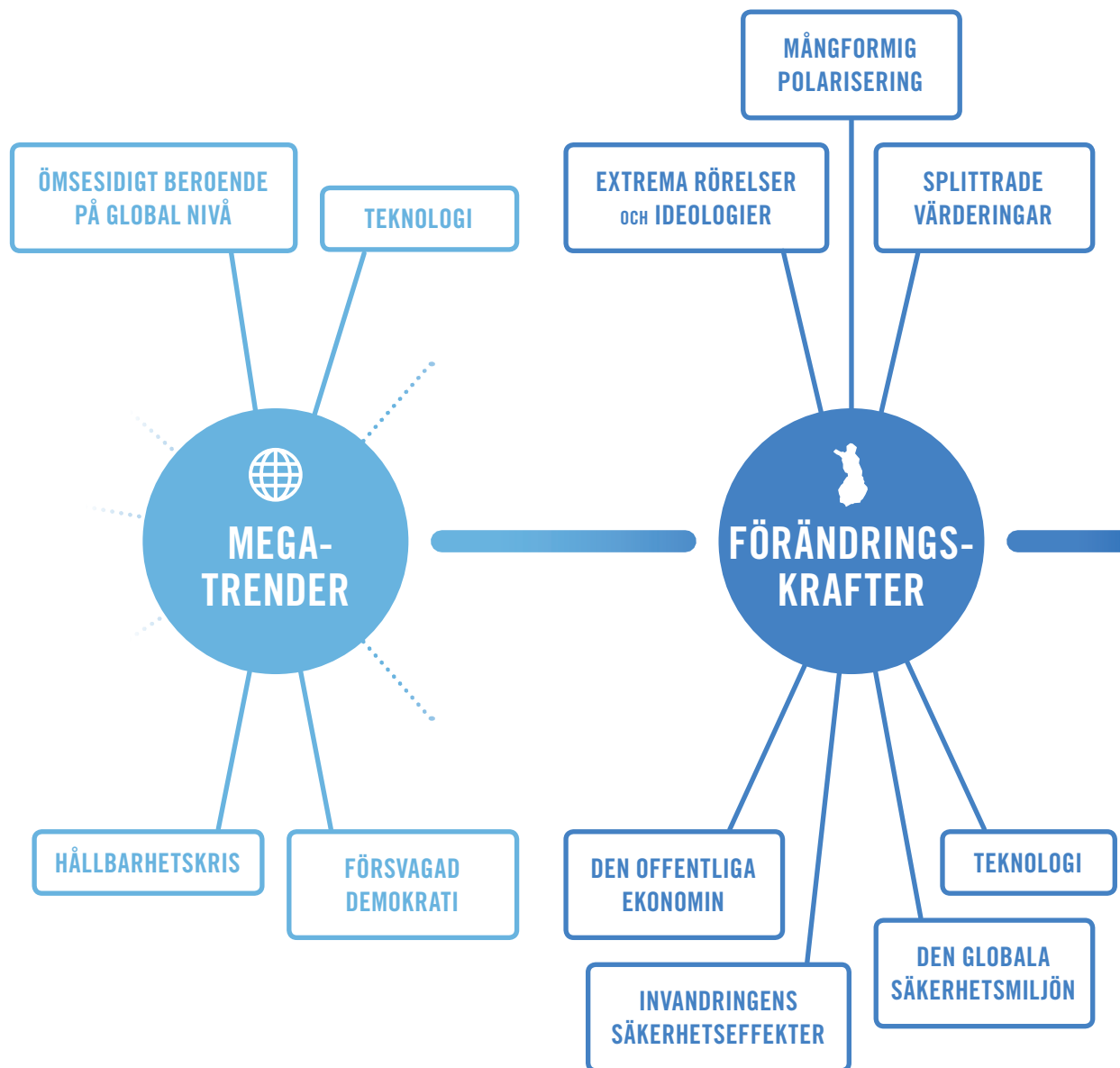
Strategin för den inre säkerheten verkställs inom statsförvaltningen som en del av resultatstyrningen och planeringen av olika förvaltningsområdens verksamhet och ekonomi. I fråga om övriga ansvariga aktörer verkställs strategin på basis av partnerskap genom ett omfattande nätverkssamarbete. De mål och åtgärder som fastställts i strategin för den inre säkerheten beaktas i lokala och regionala säkerhetsplaner. För åtgärderna utarbetas en åtgärdsplan, där man konkretiserar tidtabeller, aktörer som deltar i genomförandet av olika åtgärder, förfaringsätt och finansiering. Den separat tillsatta styrgruppen för den sektorsövergripande strategin bekräftar indikatorerna för åtgärdsplanen och uppföljningen. Styrgruppen rapporterar regelbundet om genomförandet av strategin till ministergruppen för den inre säkerheten och rättsvården.

1 Finlands förvaltningsdomstol, Ståhlberg, 1915

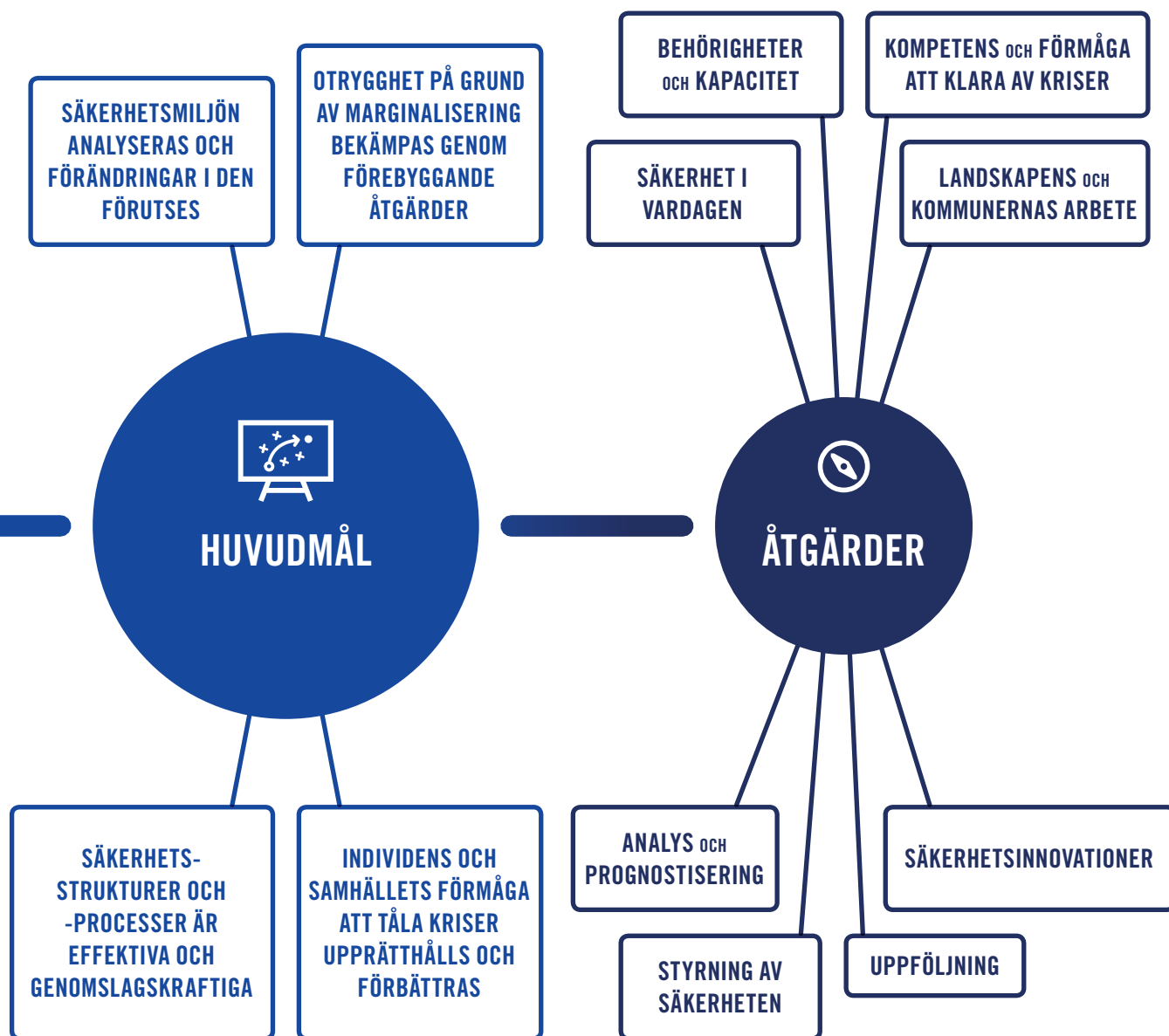
2 till exempel World Internal Security and Policy Report (WISP) samt världsekonominforumets (World Economic Forum) The Travel & Tourism Competitiveness Report 2017

STRATEGI FÖR DEN

ETT BRA LIV —

INRE SÄKERHETEN

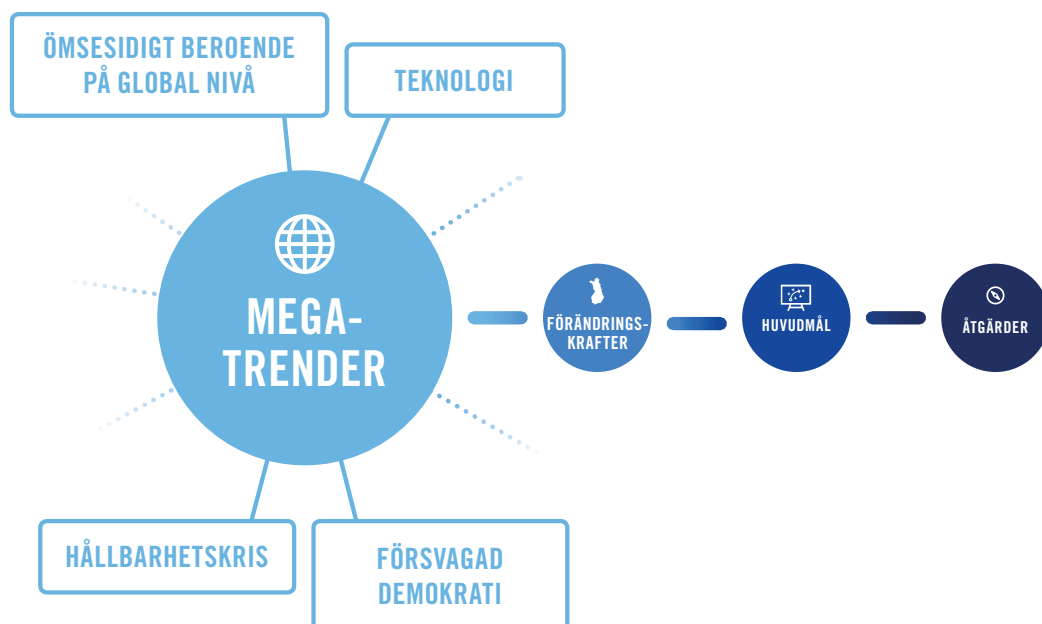
— EN TRYGG VARDAG

2. SÄKERHET I EN FÖRÄNDERLIG VÄRLD

Karaktäristiskt för diskussionen kring och granskningen av säkerheten är att de följer aktuella hot och orosmoment. Utvecklingen av och förändringar i säkerheten är emellertid inte fristående från den övriga utvecklingen hos mänskligheten och i samhället. Det som vi betraktar som säkerhet och hur vi värdesätter den är snarare en följd av den övriga sociala, teknologiska, ekonomiska, ekologiska och politiska utvecklingen. Därför granskas i det här kapitlet först de världsomfattande megatrender som identifierats i undersökningar och utredningar och senare deras betydelse för utvecklingen i Finland.

2.1 GLOBALA MEGATRENDER

ÖMSESIDIGT BEROENDE PÅ GLOBAL NIVÅ

Det ömsesidiga beroendet förenar världens ekonomier. Det är i stor utsträckning tack vare detta som världen numera är rikare, säkrare och mer jämställd än någonsin. Traditionella krig mellan stater, de väpnade konflikterna och våldet har minskat.

Stater, samhällen och grupper blir i allt större utsträckning ömsesidigt beroende av varandra, även om det också uppstår en strävan efter differentiering. Människor, kapital, varor, idéer och tjänster rör sig över gränserna.

Tyngdpunkten i den globala ekonomin har förflyttats från länderna runt Atlanten till Asien. Kina och Indien har en storekonomisk makt. Ingen tydlig vändning finns i sikte i den ekonomiska recessionen.

Finland har aldrig under sin självständiga tid isolerats från den globala verksamhetsmiljön. Hittills har vi gynnats av globaliseringen, även om den har gjort att konkurrensen hårdnat och fått oss att söka nya sätt att öka produktiviteten.

Den exportberoende ekonomin, det västerländska värdenätverket, kommunikationsteknologin och det internationella samarbetet har varit Finlands framgångsfaktorer, i synnerhet under de senaste trettio åren. Förmågan att agera i en verksamhetsmiljö där man är ömsesidigt beroende av varandra är ett levnadsvillkor för en liten nationalstat.³

HÅLLBARHETSKRIS

Det blir allt mer uppenbart att naturresurserna är begränsade. Jordens befolkning fortsätter öka och människosläktets beroende av sin miljö blir mer kritiskt än tidigare till följd av klimatförändringen och de allt knappare naturresurserna. Energi, vatten, odlingsbar mark och boendeyrime är begränsade resurser som allt fler ska dela på. Miljöns tillstånd medför utmaningar för livsstilen, attityderna, det lokala och internationella beslutsfattandet och teknologin.

Den största frågan i den globala ekonomin är hur man ska koppla bort den ekonomiska tillväxten från överanvändning av naturresurser och utsläpp.

Skillnaderna i levnadsstandard mellan fattiga och rika är en central utmaning för mänskligheten och en betydande bakgrundsfaktor till den globala flyttningsrörelsen.⁴

TEKNOLOGI

Informationsteknologi som finns tillgänglig för alla stöder och styr det dagliga livet, men även bildandet av attityder och övertygelser. Det öppna globala datanätets framtid är ändå ingen självklarhet. Säkerhetsaspekter och politiska faktorer kan begränsa användningen och utvidgningen av nätet.

Gränssnittet mellan teknologin och människan blir dunkelt. Automatisering och robotisering ändrar på utbildningsbehoven och arbetslivet. Många yrken försvinner och det uppstår helt nya.

Etiska och moraliska frågor kring teknologin blir viktiga och delar åsikterna.

FÖRSVAGNING AV TRADITIONELLA DEMOKRATISKA INSTITUTIONER

I Västländerna har man i årtal diskuterat försvagningen av den representativa demokratin. Röstningsprocenterna och partiernas medlemsantal sjunker. Välfärd, jämställdhet, förtroende, utbildning, socialt kapital, fungerande institutioner, sysselsättning och ekonomin är viktiga för att demokratin och delaktigheten ska förverkligas. Demokratin förverkligas bäst i ett jämställt, välmående samhälle. Finland har hittills klarat sig bra i internationella jämförelser som berör demokrati och samhällets funktion.

Förverkligandet av demokrati påverkas i stor utsträckning av den snabba tekniska utvecklingen och globaliseringen. Människors tillgång till information via internet har ändrat begreppet makt. Mängden information och de växande utmaningarna gör det allt svårare att hitta enkla svar. Förväntningarna gällande direkt påverkan utmanar det traditionella demokratiska beslutsfattandet. Det uppstår nya sätt att påverka i allt snabbare takt.⁵

3 Sitra Megatrender 2016: Framtiden är nu
 4 Sitra Megatrender 2016: Framtiden är nu
 5 Sitra Megatrender 2017: Den norra uppdateringen

2.2 FINLANDS UTVECKLING

UTVECKLINGEN I SAMHÄLLET

I det finländska samhället har arbete varit en garanti för utkomst, en faktor som jämnar ut sociala skillnader och förhindrar marginalisering. Så kommer det att vara även i den närmaste framtiden. På längre sikt kommer människors möjligheter till utkomst, samhällets organisering kring arbetet, arbetets betydelse för identiteten och frågan om vad arbete och en meningsfull sysselsättning egentligen innebär att förändras. Arbetet har inte nödvändigtvis samma roll som förr – det är inte längre en mekanism som jämnar ut inkomstfördelningen. Den ekonomiska välfärden polariseras. I framtiden torde människors utkomst i mindre utsträckning än i dagsläget grunda sig på produktion och konsumtion av varor – och i stället mer direkt på mänsklig verksamhet och växelverkan. Digitaliseringen öppnar nya möjligheter att skapa värde och få en utkomst.⁷

Jämlikheten mellan medborgarna är en resurs och en kraft som håller samhället samman i Finland. Det finns dock, av såväl samhälleliga som teknologiska skäl, en risk för ökad polarisering.

I hela Europa har skapats en stor klyfta mellan generationerna. Arbetslösheten berör främst unga. Lösningar kring trycket på hållbara pensioner verkar gynna de nuvarande pensionärerna på bekostnad av framtida pensionärer.⁸

Jämlikheten mellan medborgarna är en resurs och en kraft som håller samhället samman i Finland. Det finns dock, av såväl samhälleliga som teknologiska skäl, en risk för ökad *polarisering*.

Marginaliseringen och underprivilegieringen hotar att hopa sig. Dessa fenomen återspeglar sig även i form av radikalisering och problem kring de politiska systemens funktion. Det finns tecken som tyder på att andelen unga vuxna som hotas av marginalisering håller på att öka i Finland: enligt en utredning av OECD⁹ har mer än en femtedel av alla finländska män i åldern 20–24 år varken ett arbete eller en studieplats. Andelen unga utanför utbildning och arbetslivet har ökat sedan 2011 i Finland. Orsakerna till avsaknaden av arbete eller studieplats är ofta mentala problem. Risken för bestående marginalisering realiserar emellertid inte för alla. Enligt en bedömning av ETLA¹⁰ riskerar ungefär tio procent av åldersgruppen att marginaliseras. Befolkningens medelålder ökar snabbast i Finland av alla EU-länder. År 2030 bedöms det finnas 1,4 miljoner personer över 65 år i landet, det vill säga två gånger fler än 2000¹¹. Å andra sidan sjunker nativiteten. Hållbarhetsunderskottet skapar utmaningar för det industriella samhällets funktionslogik.

Befolkningen åldras inte jämnt över hela landet. Den unga delen av befolkningen flyttar på grund av arbete och studier till i synnerhet större städer. Befolkningen i glesbebyggda

områden åldras. Detta medför särskilda utmaningar för samhällets, och även säkerhetsmyndigheternas, serviceutbud

Staten och kommunerna är mer beroende av organisationer, företag och andra sammanlutningar än tidigare då de ordnar tjänster. De knappa resurserna gör att man är tvungen att söka nya verksamhetssätt. Gemensamt ägande och delande blir vanligare, till exempel i fråga om boende, bilar, och produktion av välfärdstjänster.

Skillnaderna mellan olika generationers livsstil ökar. Unga har ett mindre komplicerat förhållande till informationssamhället än sina föräldrar. I synnerhet i stora städer är ungdomars uppväxtmiljö mycket mer mångformig än tidigare generationers, och därmed har de också ett mindre komplicerat förhållande till kulturell mångfald. Traditioner och seder får mindre betydelse från en generation till en annan. Auktoriteters roll minskar, makten fördelas på ett nytt sätt. Målet är en individuell livsstil, men för att uppnå detta söks ändå stöd från samhället. Subkulturer uppstår, växer och tynar bort, ofta i snabb takt. Människor identifierar sig i mindre grad med den traditionella finska nationalstaten och medborgarsamhället. Bland den yngre generationen kan detta ersättas av att man präglas av mallar som härstammar från andra länder och kulturer.

Konflikter, befolkningstillväxten, otrygghet, fattigdom, en önskan om att studera och arbeta samt klimatförändringen driver människor att flytta. Flyttningsrörelsen förändrar kulturer. Influenser sprider sig från land till land och från människa till människa. De mänskliga samhällena blir mångformigare, men samtidigt uppstår misstro, främlingsfientlighet och integrationsproblem. Internationella fenomen konkretiseras redan nu geografiskt i hela Finland.

Det finländska samhället blir som ett resultat av samverkan mellan olika faktorer mer pluralistiskt. En splittring av värdestrukturerna kan öka motsättningarna.

Okontrollerad invandring till Europa medför säkerhetsrisker, till exempel kopplingar till terrorism, ökning av extrema rörelser mot utlänningar samt olika former av brottslighet. EU:s medlemsländer hanterar flyktingkrisen och det ökade antalet flyktingar på mycket olika sätt. De grundläggande orsakerna till denna flyttningsrörelse – olika konflikter, kriser och ostabila samhällen – kan inte lösas inom den närmaste framtiden, vilket också påverkar de säkerhetsrisker som kopplas till den.

Den kulturella mångfald som flyttningsrörelsen medför berör olika områden i Finland på olika sätt och ökar skillnaderna mellan olika områden. Invandringen har den största inverkan i stora städer. Det bedöms att ungefär en femtedel av invånarna i huvudstadsregionen kommer att ha ett främmande språk som modersmål 2030.

Vad gäller invandrarnas livskvalitet är det avgörande hur och hur snabbt invandrare accepteras i samhället och vilken ställning de får. Tillgången till utbildning och arbetsliv spelar ofta en avgörande roll. Invandrarens egen aktivitet är viktig i integrationsprocessen och främjar integrationen.

Välfärdsutmaningarna i de västerländska samhällena anknyter i allt större utsträckning till mentalt välbefinnande, socialt kapital och livsstilssjukdomar. En hållbar välfärd innebär att välfärdsaspekten utvidgas att omfatta även mentalt välbefinnande, i vilket gemenskapskänsla, lycka, ett gott liv och meningsfull sysselsättning spelar en viktig roll. Individens och samhällets mentala hållbarhet har en koppling till dessa delfaktorer i välfärden.

DEN TEKNOLOGISKA UTVECKLINGEN

Den teknologiska utvecklingen fortsätter, och den verkar ske i allt snabbare takt. Den utvecklingsriktning som digitaliseringen av produktionen, automatiseringen, robotiken, den industriella internet och den artificiella intelligensen skapar kallas ofta för den fjärde industriella revolutionen. Aktörer och samhällen som skapar innovationer, nya produkter, tjänster och modeller för affärsverksamhet gynnas av denna utveckling. Samtidigt är det sannolikt att digitaliseringen och den övriga teknologiska utvecklingen även medför marginalisering. Detta innebär till exempel att man stiger ut ur en icke-önskad utveckling.

Teknologin kan på ett radikalt sätt förändra ekonomin, demokratin, förvaltningen, människors verksamhetssätt och till och med människan som art.

Inom förvaltningen och politiken kan utnyttjandet av stora mängder data och användningen av artificiell intelligens bidra till att producera bättre lösningar för en bred grupp människor. Med hjälp av datainsamlingen kan man behandla stora människogrupper erfarenheter och behov.

Teknologin kan på ett radikalt sätt förändra ekonomin, demokratin, förvaltningen, människors verksamhetssätt och till och med människan som art. En ny färdighet bland medborgare är förmågan att förstå den teknologiska utvecklingen, dess inverkan på samhället, arbetet, ekonomin och människor, så att medborgarna till fullo kan delta i framtidsdiskussionen.

Den tekniska infrastrukturen, datanäten och -systemen är nära kopplade till varandra. Samtidigt som teknologin utnyttjas i allt större utsträckning, ökar även risken för sårbarhet till följd av naturolyckor och avsiktlig verksamhet. Frågor kring cyberverksamhetsmiljön har blivit en allt viktigare del av utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik.

Medierna och den fria journalisten är en central aktör för samhället. Informationsförmedling ökar möjligheterna att få vetskap om läget i världen och för mänskligheten. Sociala

medier som uppstått till följd av digitaliseringen har snabbt utvecklats till en interaktiv och delaktiggörande miljö. De ger möjlighet såväl att skapa ökad medvetenhet och en konstruktiv diskussion som att underblåsa motsättningar. Falsk information som sprids snabbt kan användas på ett destruktivt sätt, på nätet kan man svartmåla och hota människor utan rädsla för de begränsningar rättssystemet sätter. Den allmänna opinionen har aldrig varit ett entydigt begrepp, men sociala medier kan förvränga den ytterligare.

Förhållandet mellan människor, miljön och teknologin förändras. Närsamhällets betydelse framhävs när teknologin används för att upprätthålla sociala relationer.

DEN EKONOMISKA UTVECKLINGEN

Det ömsesidiga beroendet förenar världens ekonomier. Kapital, varor, tjänster och människor rör sig över gränserna. Finland har hittills hört till globaliseringens vinnare. Tyngdpunkten i den globala ekonomin har emellertid förflyttats till Asien, och det finns inga klara lösningar på den europeiska ekonomins problem i sikte. Utöver den globala recessionen har Finlands ekonomi dessutom lidit av den minskade efterfrågan på produkter från träförädlingsindustrin och den minskade exporten inom elektronikindustrin samt den nedgång som beror på olika orsaker med koppling till handeln med Ryssland. Detta medför omfattande lokala konsekvenser i synnerhet i områden där någon form av exportindustri har varit motorn i ekonomin. Upprätthållandet av välfärdsstaten i en långvarig ekonomisk lågkonjunktur är den främsta utmaningen för det finländska samhället, i synnerhet då landets befolkning åldras snabbare än i övriga EU-länder. Försörjningskvoten blev sämre, antalet personer i arbetsför ålder började minska 2009 och arbetslösheten är fortsättningsvis hög, även om den har börjat sjunka. Finland är en liten, öppen ekonomi som är mycket beroende av export. Förändringar i en ekonomisk miljö där man är ömsesidigt beroende av varandra kan påverka Finland i stor utsträckning; sådana förändringar skulle till exempel vara en kraftig turbulens inom euroområdet, en fördjupad ekonomisk kris i Ryssland eller en global finanskris. Finlands konkurrenskraft försvagades i flera år. Statsskulden överskred 60 procent av bruttonationalprodukten 2014, och den offentliga ekonomins utgifter i förhållande till BNP är högst i OECD.¹² Finlands exportekonomi har dock under den senaste tiden visat tecken på att vända till det bättre.

Finland är en liten, öppen ekonomi som är mycket beroende av export.

Trots de anpassningsåtgärder som regeringen beslutat om och den ekonomiska tillväxt som uppstått uppvisar den offentliga ekonomin fortfarande ett underskott i slutet av årtiondet. Ett positivt konjunkturläge löser inte helt och hållet de strukturella problemen i den offentliga ekonomin och är därmed inte i sig tillräckligt för att skapa en hållbar grund för den offentliga ekonomin på lång sikt. Den offentliga skulden i förhållande till bruttoproduktionen bibehålls på en hög nivå. Stora strukturella reformer anses allmänt vara nödvändiga, likaså

nedsänkningar i den offentliga ekonomin.¹³ Förändringarna påverkar de tjänster och förmåner som tillhandahålls medborgarna och därmed även sinnesstämningarna.

DEN EKOLOGISKA UTVECKLINGEN

Mänskligheten kämpar för att de kritiska naturresurserna ska räcka till. Det finns risk för att vatten, odlingsbar mark, ren luft samt mineraler och andra naturresurser sinar ut på grund av ohållbar användning. Vetenskapssamhället är enigt om att klimatförändringen är oundviklig. Klimatförändringen och utarmningen av naturresurser medför många på lång sikt dramatiska och komplicerade konsekvenser för naturmiljön, människors levnadsförhållanden, den globala politiken och ekonomin samt samhället. Behovet av att övergå från fossil ekonomi till bioekonomi och användning av förnybara naturresurser har erkänts på globalt nivå, men hur snabbt förändringen sker påverkas av hur olika stater gemensamt förbinder sig till målen.

Mellanöstern, Afrika och en del av Centralasien kommer att vara mest utsatta för de säkerhetsrisker som klimatförändringen medför. I norr påverkas säkerheten av klimatförändringens effekter på det smältande arktiska området och därigenom på områdets geopolitiska dynamik..

Under 2008–2015 har i genomsnitt 22,5 miljoner människor per år lämnat sina hem på grund av naturkatastrofer. 95 procent av dessa bor i utvecklingsländer. Man har bedömt att antalet klimatflyktingar kan variera mellan 50 och 200 miljoner före 2050.¹⁴

Konsekvenserna av de ekologiska förändringarna kommer sannolikt inte att bli betydande ännu under tidsspannet för denna strategi. Det är ändå nödvändigt att hitta lösningar för en hållbar utveckling. Samtidigt måste Europa förbereda sig för den flyttningsrörelse som miljöförändringarna medför och som kommer att öka kraftigt.

INTERNATIONELLA RELATIONER

Även om den globala ekonomiska utvecklingen fortfarande kretsar kring ömsesidigt beroende, har de nationella intressena och den traditionella maktpolitiken kommit tillbaka till de internationella förhållandena. De stora staternas utrikespolitik styrs på ett synligare sätt än tidigare av inrikespolitiska behov, och därmed är deras verksamhet svårare att förutse än tidigare. Respekten för de västerländska demokratiska värderingarna vacklar och det bildas ett tryck på det verksamhetssätt som grundar sig på iakttagandet av överenskomna regler. Medvetenheten om problem som berör hela jordklotet ökar, men FN och dess underordnade organisationer verkar ha en mer begränsad funktionsförmåga än förväntat. Deras framtid är osäker, och bristen på det globala ledarskap de erbjuder medverkar till en situation med många olika poler i världen. Auktoritära ideologier och nationalismen har börjat utmana befintliga strukturer som i väst stöder sig på liberalism. Detta har gett upphov till upplevelser av att liberala värden och liberal politik inte har kunnat lösa de globala problem som allt oftare syns i människors vardag.

Omfattande förändringar i den utrikes- och säkerhetspolitiska verksamhetsmiljön pågår fortsättningsvis i Finlands närområden och även globalt. Karaktäristiskt för den förändrade säkerhetsmiljön i Finland är att förändringar sker snabbt och är svåra att förutse.

De invecklade maktkamperna i Mellanöstern och Norra Afrika håller på att ge upphov till en utveckling vars varaktighet och spår kommer att synas i Europa och resten av världen ännu under de kommande årtiondena. Den nuvarande statsordningen utmanas allvarligt i Mellanöstern.

EU kommer att vara tvungen att lösa flera stora frågor under de kommande åren. Frågorna anknyter bland annat till invandringen till Europa, unionens enighet då de geopolitiska konflikterna djupnar, den långsamma ekonomiska tillväxten och stabiliteten i euroområdet. Vilka helhetseffekter resultatet av Storbritanniens Brexit-folkomröstning leder till i unionen ses först på längre sikt. Den okontrollerade flyttningsrörelsen och terrorattacker sätter Schengenavtalets hållbarhet på prov. Splittrande krafter dyker upp i vissa EU-medlemsländers interna utveckling. Nationalismen och nationalpolitiken får ökat understöd i flera medlemsländer. Den ökade invandringen har också matat extremhögern och populismen i Europa. Dessa faktorer rubbar EU:s ideologiska grund och hotar dess ställning som värdesamfund.

EU:s utvecklingsriktning är en av Finlands kärnfrågor. Säkerhetsläget kräver att medlemsstaterna samarbetar intensivare än tidigare.

Finanskrisen som började 2008 ledde hela unionen in i ekonomiska svårigheter. Euroområdets bruttoproduktion är fortsättningsvis klart lägre än före krisen. Arbetslösheten är rekordhög, de offentliga ekonomierna uppvisar stora underskott och staternas skuldsättningsgrader har ökat avsevärt. I synnerhet i krisländer har förtroendet för politiska institutioner rasat och olika populistiska och nationalistiska rörelser har fått ett starkare fäste. Även i Finland uppgår 40 procent av medborgarna att de är missnöjda med hur *demokratin fungerar*.¹⁵

EU:s utvecklingsriktning är en av Finlands kärnfrågor. EU:s framgångar eller misslyckanden har en direkt inverkan på alla medlemsländer. Säkerhetsläget kräver att medlemsstaterna samarbetar intensivare än tidigare. EU strävar efter att effektivisera sina åtgärder inom området för inre säkerhet, vilket sätter press på medlemsstaternas myndigheter.

Ett centralt drag i det ryska förvaltningssystemet är ett sammanslingrat politiskt och ekonomiskt styre som grundar sig på inofficiella relationer. De offentliga institutionerna är svaga och rättssystemet är inte oberoende. Förvaltningssystemet kan inte förnya den ekonomiska ordningen och samhällsordningen, utan skapar en ojämn regional utveckling, en svag ekonomisk tillväxt och en icke-linjeär politik. De ekonomiska perspektiven blir allt svagare

och marknadsmekanismerna fungerar inte, vilket skapar risker för stabiliteten och gör det svårare att förutspå utvecklingen.

För att uppnå de politiska målen används i världen utöver de militära medel som utvecklas även bland annat politiska, ekonomiska och militära påtryckningar, olika former av informations- och cyberkrigsföring, kombinationer av dessa samt andra metoder för hybridpåverkan.

Påverkan kan ske snabbt även i normala förhållanden. Målet är att skapa påtryckningar, skada, osäkerhet och labilitet hos ett objekt. Metoder för hybridpåverkan har använts även mot Finland. Ett öppet samhälle ger möjligheter till krisskapande i den interna diskussionen och försök att manipulera atmosfären i samhället. Tack vare den höga utbildningsnivån i Finland och på grund av historiska skäl kan det dock vara svårt att påverka den allmänna opinionen i vårt land.

Terroristorganisationer och nätverk kan utnyttja olika former av gränsöverskridande brottslighet, men även ny teknologi, bland annat datanät och material som används i massförstörelsevapen. De söker sin styrka i extrema ideologier och växer i förhållanden som präglas av marginalisering, arbetslöshet och brist på framtidsutsikter, en svag eller kollapsad förvaltning och brist på en säkerhetsmekanism som respekterar de grundläggande friheterna och de mänskliga rättigheterna, våld och olikvärdighet.

SVÅRIGHETEN ATT FÖRUTSE SÄKERHETEN

I det säkerhetstänkande som etablerat sig har säkerhet setts som en separat helhet som man fördjupar sig i först när något som hotar säkerheten redan har hunnit inträffa. I framtiden är det emellertid mer sannolikt än tidigare att det kommer att ske förändringar i säkerhetsläget, och det är svårt att förbereda sig för dem på förhand.

Säkerhetstänkandet måste borra in sig i roten till problemen redan innan följderna förstöras till säkerhetsutmaningar. I synnerhet inom social- och missbrukspolitiken kan fattas beslut som i hög grad ökar säkerheten i samhället – men även säkerhetsbeslut som är direkt skadliga.

Grunden för säkerheten i samhället ligger i individens egen verksamhet och val. Det att man upplever sig ha kontroll över sitt eget liv, har en meningsfull sysselsättning, möjligheter att påverka och känner att man är en del av en gemenskap bidrar till att skapa en känsla av säkerhet. Alla dessa faktorer kan stödas.

Finlands styrka har varit att vi i vårt lilla och förhållandevis jämställda land har bevarat samhörigheten, klarat oss ur överraskande kriser och nått framgång. Förtroende skapar trygghet. Finländarna litar också på sina myndigheter. I vilken riktning förtroendet utvecklar sig är en viktig fråga för ett litet land som Finland. Finland är stort till ytan, och förändringskrafter

riktas på olika sätt till olika delar av landet. En gemensam riktning i det finländska samhället är dock en förändring till förmån för mångfalden. Invecklade beroendeförhållanden ger upphov till hybrididentiteter, som bygger på många olika influenser. Den sociala och ekonomiska bakgrunden styr valet av bostadsområde, skola och karriär.

Världen är också vad gäller säkerhetsbehov svårare att förutspå än tidigare. Därför kräver invecklade säkerhetsutmaningar resiliens, att systemen fungerar smidigt vid störningssituationer, snabbt återhämtar sig från dessa och att man efter krisen utvecklas genom att lära sig av den. Det blir allt svårare att förbereda sig för framtiden. Därför är det rationellt att förutse, kartlägga eventuella framtidsscenarier och sätt att agera i dessa.

SLUTSATSER

1. *Verksamhetsmiljön för den inre säkerheten i Finland* är mer invecklad än tidigare, och den påverkas också av faktorer utanför vårt land. Förändringar i säkerhetsmiljön kan ske mycket snabbt. Det går inte att göra upp exakta prognoser, inte ens på förhållandevis kort sikt.
2. *Den mest centrala utmaningen för den inre säkerheten i Finland* är den allt mer omfattande, mångformiga marginaliseringen. Den ökar risken för störningar i samhället och fastställer till stor del behovet av reaktiva tjänster av de myndigheter som ansvarar för säkerheten. Radikalisering och starkare extrema rörelser är extrema konsekvenser av mångformig marginalisering.
3. *Situationen för den offentliga ekonomin i Finland* skapar en hård press på förnyelse av den offentliga förvaltningens strukturer och tjänster, vilket kan återspegla sig i säkerheten. Vårt lands höga nivå av utbildning, säkerhet och teknologi är en viktig internationell konkurrensfaktor. Högteknologisk säkerhet är en särskild utmaning vad gäller resurser och kunskap.
4. *Det finländska samhällets förmåga att klara av kriser* grundar sig på hur väl systemen fungerar vid störningssituationer och på beredskapen för sådana, samt på individens mentala tålighet. Det blir allt vanligare med yttre åsiktspåverkan där man strävar efter att påverka även det samhälleliga beslutsfattandet.

6 Sitra Megatrender 2016: Framtiden är nu
 7 Sitra Megatrender 2017: Den norra uppdateringen
 8 Sitra Megatrender 2016: Framtiden är nu
 9 OECD Education at a Glance 2016
 10 ETLA promemoria:
NEET-nuorten tulkinassa korjattavaa
(R. Asplund, P. Vanhala, 2016)
 11 Befolkningsprognos 2015–2065, Statistikcentralen

12 [https://data.oecd.org/gga/
 general-government-spending.htm](https://data.oecd.org/gga/general-government-spending.htm)
 13 *Ekonomisk översikt, sommaren 2017*
(Finansministeriets publikation 28a/2017)
 14 Sitra Megatrender 2016
 15 *Vems mått är rågat? V. Pitkänen, J. Westinen /*
Tankeverkstad e2 2016)

2.3 FÖRÄNDRINGSKRAFTER INOM OCH HOT MOT DEN INRE SÄKERHETEN

Ur de globala trenderna och Finlands utveckling kan härledas sju förändringskrafter som berör den inre säkerheten. Genom åtgärderna i denna strategi strävar man efter att svara mot dessa krafter så att de hotbilder som förändringskrafterna ger upphov till inte realiseras.

MÅNGFORMIG POLARISERING

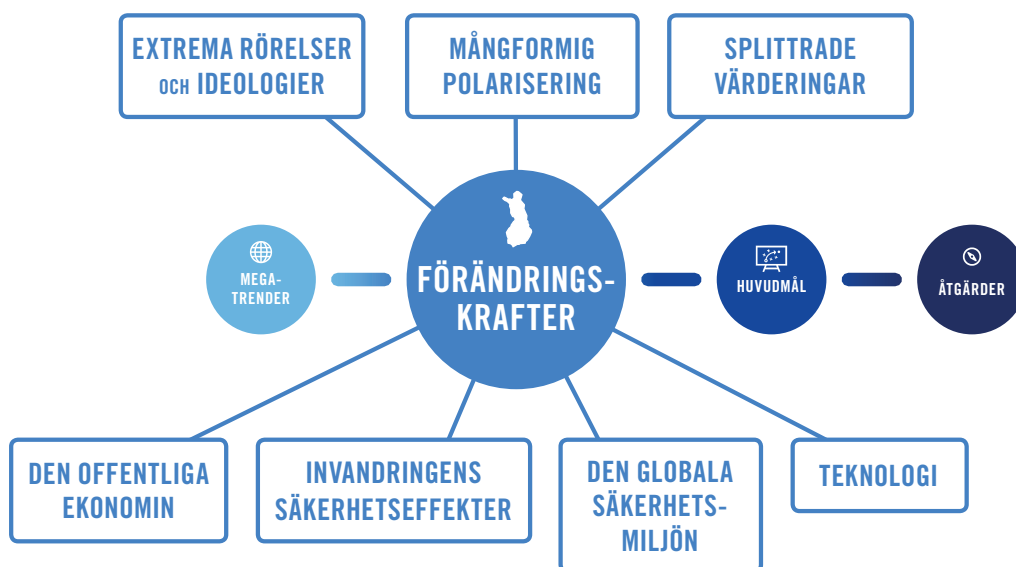
Om den nuvarande utvecklingen fortsätter kommer den ekonomiska välfärden att polariseras mellan olika befolkningsgrupper och områden. Även den sociala, kulturella och hälsorelaterade polariseringsutvecklingen medför utmaningar för ett tryggt välfärdssamhälle. Olikvärdighet och marginalisering hör till de största bakgrundsfaktorerna bakom traditionella hot mot säkerheten, såsom brottslighet och risken för att bli offer för brottslighet. I marginaliseringsfenomenet anhopas ofta olika problem, till exempel socioekonomiska problem samt missbruksproblem och mentala problem hos samma personer. Unga män begår proportionellt sett mest brott i förhållande till åldersgruppens storlek och andelen unga vuxna som hotas av marginalisering växer. Befolkningens medelålder stiger snabbast i Finland av EU-länderna men befolkningen åldras inte jämnt i hela landet utan det är befolkningen i glesbebyggda områden som blir äldre. Därmed kommer antalet säkerhetsproblem som anknyter till åldrande att öka i Finland och detta komma att synas på olika sätt i olika områden. I ekonomiskt välmående tillväxtcentra består utmaningen i de växande skillnaderna vad gäller välfärd och inkomster på lokal nivå, vilka kan leda till segregation av bostadsområden.

SPLITTRADE VÄRDERINGAR

Det finländska samhället blir som ett resultat av samverkan mellan olika faktorer mer pluralistiskt. Skillnaderna mellan olika generationers livsstil ökar. Internationella tankesamfund och subkulturer finns närvarande i Finland då man kan hålla kontakt och förmedla information via datanät. Auktoritetens roll minskar och makten fördelas på ett nytt sätt. Till följd av flyttningsrörelserna ökar befolkningens mångfald, vilket gör att det i samhället skapas grupper med olika värderingar som grundar sig på kulturer övertygelser och olika typer av gemensamma upplevelser. Den mångfald värdesamfunden skapar i samhället är en resurs som kan bidra till utvecklingen av det finländska samhället, men en faktisk eller upplevd splittring av värderingarna kan också differentiera olika människogrupper från varandra och skapa fler motsättningar och konflikter mellan olika grupper. Ett samhälle med splittrade värderingar är också sårbarare för medveten informationspåverkan som grundar sig på felaktig information och som syftar till att öka motsättningarna.

SÄKERHETSEFFEKTER AV INVANDRINGEN

Invandringen är en resursfråga för Finland bland annat med tanke på befolkningens åldersstruktur, sysselsättningen och därmed även Finlands konkurrenskraft, men samtidigt är det svårt att förutse och styra dess omfattning och karaktär. Invandring måste ske på ett kontrollerat sätt. En flyttningsrörelse i två riktningar formar kulturerna, men påverkar samtidigt även den inre säkerheten. Invandring från konfliktområden kan öka närvaron av kriminella organisationer och terrororganisationer i Finland. Hotet om terrorism i Finland eller Europa är inte en konsekvens av flyttningsrörelsen, men bland de personer som kommer från konfliktområden finns våldsamt radikaliserade personer, vilket påverkar fenomenet som helhet. Detta kräver att myndigheterna har bättre kapacitet än tidigare. Flyttningsrörelsen påverkar även den dagliga säkerheten. Fördomar mot invandrare, brott och våldsam extremism är säkerhetshot som växer under en period av ökad invandring. Sådana säkerhetshot berör utöver invandrare även en bredare grupp finländare som etniskt eller kulturellt avviker från majoritetsbefolkningen. Vissa grupper av invandrare är statistiskt överrepresenterade som misstänkta för vissa typer av brott och därmed skapas ett tryck på integrationen av invandrare även med tanke på säkerheten. I synnerhet utlänningar som olagligt vistas i landet eller väntar på att avlägsnas ur landet är i en sårbar ställning både med tanke på våldsam radikalisering samt risken att begå brott och bli offer för brott.

EXTREMA RÖRELSE OCH IDEOLOGIER

Polarisering, splittrade värderingar, disinformation och uppkomsten av stödnätverk inom internationell terrorism i Finland ger extrema rörelser och deras verksamhet ökad synlighet i det finländska samhället. Dessa rörelser och ideologier uppstår i förhållanden som präglas av marginalisering, arbetslöshet och brist på framtidsutsikter. Genom det samhällspolitiska beslutsfattandet måste man utöver att förebygga brottslig verksamhet inom våldsamma extrema rörelser även se till att det i Finland inte uppstår områden eller befolkningsgrupper som är sårbara för den retorik och rekrytering som våldsamma extrema rörelser utövar.

DEN TILLTAGANDE BRYTNINGEN INOM TEKNOLOGIN

Den teknologiska utvecklingen fortsätter, och den verkar ske i allt snabbare takt. Den teknologiska utvecklingen leder också till marginalisering. Cyberverksamhetsmiljön blir en allt viktigare del av utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik, men även av det dagliga livet i och med att olika smarta och webbaserade egenskaper blir en del av allt fler enheter och processer som används dagligen.

Den tekniska infrastrukturen, datanäten och -systemen är nära kopplade till varandra. Samtidigt som teknologin utnyttjas i att större utsträckning, vilket ökar effektiviteten både i företagsverksamheten och det dagliga livet, ökar också riskerna och sårbarheten till följd av naturolyckor och avsiktlig verksamhet.

Digitaliseringen och sociala medier ändrar på sättet på vilket journalism bedrivs samt var människor söker information. De ger möjlighet såväl att skapa ökad medvetenhet och en konstruktiv diskussion som att underblåsa motsättningar.

DEN OFFENTLIGA EKONOMINS LÅNGSAMMA UPPSVING

Finland har ur ett ekonomiskt perspektiv gynnats mycket av globaliseringen, men det är en stor utmaning att upprätthålla välfärdsstaten under en långvarig ekonomisk recession. Finlands konkurrenskraft har redan under flera års tid blivit svagare. Försörjningskvoten försämrats, antalet invånare i arbetsför ålder har minskat sedan 2009 och arbetslösheten är fortfarande hög. Nedsänkningar i den offentliga ekonomin och strukturella reformer anses allmänt vara nödvändiga. Förändringarna medför indirekt betydande konsekvenser för sinnesstämningen, vilket på ett avgörande sätt påverkar den inre säkerheten och i synnerhet känslan av säkerhet. Trycket på den offentliga ekonomin leder till att det inte är möjligt att upprätthålla den inre säkerheten enbart genom att öka säkerhetsmyndigheternas resurser.

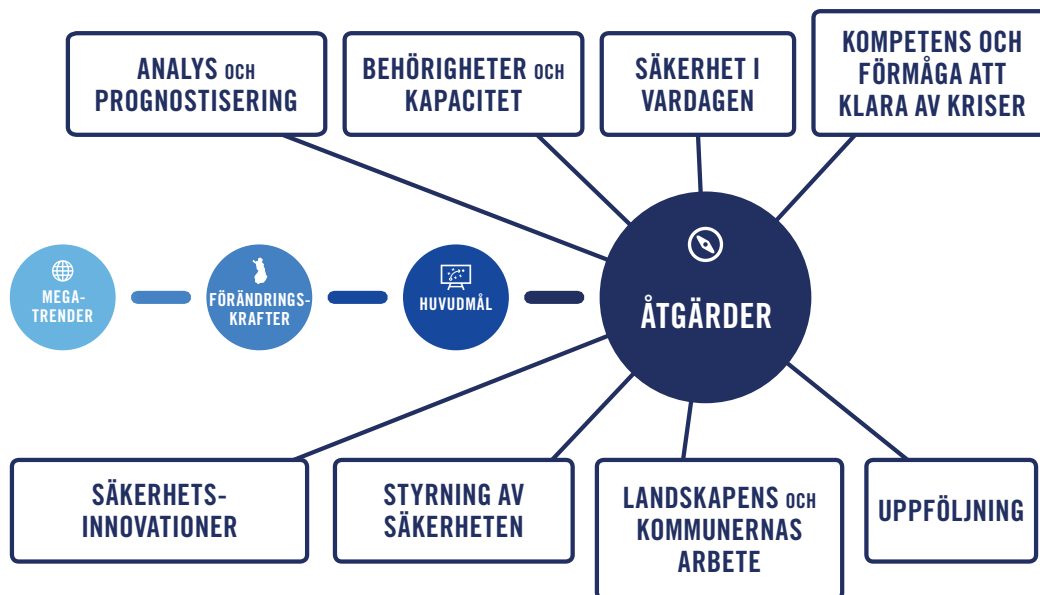
DEN GLOBALA SÄKERHETSMILJÖN

Prioriteringen av nationella intressen och maktpolitikens traditionella retorik har återvänt till de internationella relationerna. Det verkar som om internationella institutioner har en mer begränsad funktionsförmåga än förväntat och både stater och individer förhåller sig reserverat till institutionernas förmåga att lösa världspolitiska problem.

Den maktpolitik som stater utövar kan komma till uttryck på många olika, svårförutsägbara delområden i livet och inom den samhälleliga verksamheten och dessa delområden har en fast koppling till den inre säkerheten och det demokratiska samhällets förmåga att fungera utan störningar.

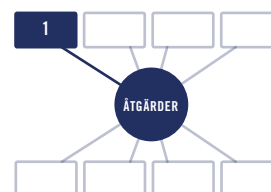

3. ÅTGÄRDSPROGRAM

ÅTGÄRDSHELHET 1:

ANALYS OCH PROGNOSTISERING

MÅL

Det genomförs kontinuerliga analyser och på grundval av undersökningar, utredningar och statistikmaterial produceras prognostiserande information om den inre säkerheten på fenomenivå för den offentliga förvaltningen, näringslivet och tredje sektorn. Målet med prognostiseringen är att tidigare och snabbare än i nuläget svara mot invecklade säkerhetsproblem på ett proportionerligt och kostnadseffektivt sätt..

SVARA MOT FÖLJANDE IDENTIFIERADE FÖRÄNDRINGSKRAFTER:

Den globala säkerhetsmiljön, mångformig polarisering, splittrade värderingar, säkerhetseffekter av flyttningsrörelser, teknologi, den offentliga ekonomin, extrema rörelser och ideologier

STÖDA UPPNÅENDET AV FÖLJANDE STRATEGISKA HUVUDMÅL:

*Aktuell prognostisering och lägesbild
Effektiva säkerhetsstrukturer och -processer*

METODER FÖR ATT UPPNÅ MÅLEN

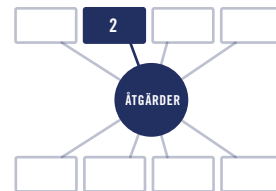
1. En analys- och prognostiseringsfunktion på strategisk nivå skapas för den inre säkerheten som stöd för ledningen på statsrådsnivå och det samhällsliga beslutsfattandet samt nätverkssamarbetet för den inre säkerheten. Genom analys- och prognostiseringsfunktionen samlas, analyseras och rapporteras information om fenomen i anslutning till den inre säkerheten som identifierats som viktiga. Dessutom prognostiserar funktionen kontinuerligt fenomen inom den inre säkerheten samt bedömer utifrån undersökningar och utredningar hur olika aktörer och beslutsfattandet påverkar säkerhetsfenomenen. Funktionen har en nära koppling till samordningen och finansieringssamarbetet inom forskningsverksamheten kring den inre säkerheten och den anpassas till statsrådets omfattade prognostiseringsarbete och verksamheten inom prognostiseringsnätverket för den övergripande säkerheten.
2. Det skapas strukturer och praxis för forsknings- och finansieringssamarbetet mellan inrikesförvaltningen och Europeiska kompetenscentret för motverkande av hybridhot (Hybrid COE), med särskild fokus på frågor kring den mentala förmågan att klara av kriser.

ANSVARIG AKTÖR (huvudaktör med fet stil)

Inrikesministeriet Funktionen inrättas vid inrikesministeriet där den samarbetar med statsrådet, myndigheter för inre säkerhet samt med övriga centrala aktörer för inre säkerhet. Tjänsten produceras förutom för beslutsfattare även för aktörer som deltar i nätverkssamarbetet för den inre säkerheten, såsom myndigheter, region- och lokalförvaltningar, organisationer och näringslivet.

ÅTGÄRDSHELHET 2:

BEHÖRIGHET OCH KAPACITET

Genom åtgärdshelheten genomförs målen för tyngdpunktsområdet säkerhet i regeringens handlingsplan för åren 2017–2019. Det finns en separat genomförandeplan för åtgärdshelheten.

MÅL

Säkerhetsmyndigheternas kärnfunktioner och servicenivå är tryggade. Förändringar i säkerhetsmiljön besvaras genom att säkerhetsmyndigheternas lägesbild och behörigheter moderniseras och myndigheternas kapacitet förbättras.

I nuläget står samhällets möjligheter att reagera på hot mot den nationella säkerheten på ett ohållbart sätt i disproportion med de skador som uppstår om hoten förverkligas. Hot uppstår i nya former, till exempel terrorism samt hybrid- och cyberhot, och dessa kan också fungera som medel i maktpolitiken.

Det säkerställs att inrikesministeriets och statsrådets övergripande lägesbild och den analyserade information som skaffats genom civil underrättelseinhämtning står till förfogande för alla aktörer som deltar i skyddet av den nationella säkerheten i rätt tid.

Säkerhetsmyndigheternas beredskap och kapacitet förbättras enligt de krav som den förändrade verksamhetsmiljön ställer genom att behörigheterna, beredskapen, handlingsmodellerna och resurserna utvecklas.

Kompetensen inom säkerhetsaktörernas strategiska säkerhetskommunikation säkerställs. De negativa konsekvenser som avsiktlig och målinriktad spridning av felaktig information medför för säkerheten minskas genom samarbete mellan myndigheter och andra aktörer.

SVARA MOT FÖLJANDE IDENTIFIERADE FÖRÄNDRINGSKRAFTER:

Den globala säkerhetsmiljön, mångformig polarisering, splittrade värderingar, säkerhetseffekter av flyttningsrörelser, teknologi, extrema rörelser och ideologier

STÖDA UPPNÅENDET AV FÖLJANDE STRATEGISKA HUVUDMÅL:

Aktuell prognostisering och lägesbild

Effektiva säkerhetsstrukturer och -processer

Individer och ett samhälle som tål kriser

METODER FÖR ATT UPPNÅ MÅLEN

Myndigheternas behörighet och kapacitet

1. Myndigheternas långsiktiga planering av resurser säkerställs.
2. Myndigheternas behörigheter och förfaranden för handräckning i normala och exceptionella förhållanden specificeras och det genomförs lagstiftningsprojekt för att förbereda sig för de hot som hybrid- och informationspåverkan medför, förbereda sig för illegal invandring samt förbereda sig för och svara mot terrorism, extrema rörelser och organiserad samt nätbrottslighet och ekonomisk brottslighet. Strategin för bekämpning av terrorism uppdateras.
3. Reserver som finns tillgängliga för polisen och Gränsbevakningsväsendet även i normala förhållanden skapas och dessa reserver övas. Nödvändiga författningsändringar bereds.
4. En plan för utveckling av personalens kunskapsbehov utarbetas, kärnuppgifterna för de myndigheter som ansvarar för den inre säkerheten och behoven av effektivisering av samarbetet fastställs, polisfunktionerna prioriteras och en miniminivå fastställs och säkras för nödcentralspersonal.
5. Materiel och system som de myndigheter som ansvarar för den inre säkerheten behöver för att svara mot storolyckor, terrorism, hybridhot, internetbrottslighet och andra hot i den förändrade verksamhetsmiljön skaffas.

Beslut om finansiering av nya funktioner och anskaffningar fattas i samband med beredningen av planen för de offentliga finanserna och statens budget. Den statliga finansiering som åtgärderna kräver genomförs inom ramen för statens finanser, vid behov genom att anslagen höjs på nytt.

FÖRBEREDELSE OCH BEREDSKAP

6. Bevakningen vid den östra gränsen och gränskontrollerna samt polisens synlighet och aktionsberedskap stärks genom säkerställande av en tillräcklig polisstyrka, beredskapsplanerna uppdateras och samarbetet med Frontex intensifieras.
7. Handlingsmodellerna för beredskap förbättras på alla nivåer genom fortsatt utveckling av myndigheternas samarbete, den nationella riskbedömningen, lagringsmetoderna, intentions- och beredskapsavtalen mellan offentliga och privata aktörer,

beredskapen för storolyckor samt genom säkerställande av övningsverksamhet i anslutning till dessa.

8. Handlingsmodellen för en realtida lägesbild specificeras mellan statsrådets lägescentral, inrikesministeriet, försvarsministeriet, de övriga ministerierna samt Säkerhetskommittén i enlighet med regeringens proposition med förslag till lag om statsrådets lägescentral.
9. Behoven av en uppdatering av beredskapslagen bedöms med beaktande av olika förvaltningsområdets perspektiv.
10. Inrikesministeriet genomför en sektoröverskridande självbedömning om den civila beredskapens läge i syfte att hitta viktiga utvecklingsobjekt inom den civila beredskapen. I bedömningen utnyttjas internationella bedömningskriterier.

Identifiering av hybridpåverkan och strategisk kommunikation i syfte att öka känslan av säkerhet

11. Informationsutbytet mellan myndigheterna inom inrikesförvaltningen och statsrådets lägescentral effektiviseras vad gäller observationer av sådana störningssituationer som kan anses ha en koppling till eventuell hybridpåverkan.
12. Den strategiska säkerhetskommunikationen utvecklas som en del av myndigheternas vanliga kommunikation medan kriskommunikationen utvecklas i samarbete med aktörer inom den privata och tredje sektorn. Strategisk säkerhetskommunikation innebär att information som är korrekt, kommer från rätt aktör och ges i rätt tid når dem som är sårbara för olika meddelanden som försvagar känslan av säkerhet. I verksamheten prioriteras aktuella säkerhetsfenomen som förknippas med avsiktlig spridning av felaktig information.

CIVIL UNDERRÄTTELSEINHÄMTNING

13. Civil underrättelseinhämtning utnyttjas till fullo i syfte att skydda den nationella säkerheten från terrorism, olaglig underrättelseverksamhet och andra hot. Nödvändiga bestående samarbetsstrukturer skapas så att alla aktörer som kan förhindra och förebygga hot mot den nationella säkerheten får tillgång till den information de behöver, information kan utbytas multilateralt och aktörer tillsammans kan komma överens om åtgärder enligt deras uppgifter och ansvar.

CYBERSÄKERHET

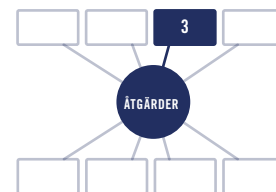
Utöver verkställighetsprogrammet för Finlands cybersäkerhetsstrategi 2017–2020 vidtas dessutom följande åtgärder:

14. Det utarbetas ett åtgärdsprogram för verksamhet som förebygger cyberbrottslighet. Behoven av utveckling av den nationella rättshjälpslagstiftningen utreds i syfte att effektivisera förebyggandet av den gränsöverskridande brottsligheten, i synnerhet vad gäller cyberbrottslighet.

ANSVARIGA AKTÖRER (huvudaktör med fet stil)

Inrikesministeriet, försvarsministeriet, Statsrådets kansli, finansministeriet, övriga ministerier och myndigheter, Säkerhetskommittén

ÅTGÄRDSHELHET 3: SÄKERHET I VARDAGEN

MÅL

Det säkerställs att myndigheternas och rättssystemets verksamhet och brottsförebyggande tjänster samordnas så att de så effektivt som möjligt minskar brottsligheten bland marginaliserade personer.

Det ingrips så tidigt som möjligt och med yrkesövergripande metoder i den ökade marginaliseringen av unga.

Det arbetas aktivt för att öka säkerheten för äldre, barn och unga samt för att förebygga regional segregation.

SVARA MOT FÖLJANDE IDENTIFIERADE FÖRÄNDRINGSKRAFTER:

Mångformig polarisering, säkerhetseffekter av flyttningsrörelser, splittrade värderingar, extrema rörelser och ideologier

STÖDA UPPNÅENDET AV FÖLJANDE STRATEGISKA HUVUDMÅL:

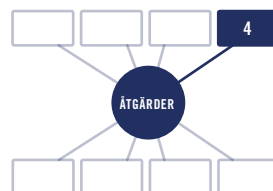
*Bekämpning av otrygghet till följd av marginalisering
Effektiva säkerhetsstrukturer och -processer*

METODER FÖR ATT UPPNÅ MÅLEN

1. En handlingsplan för att minska brottsligheten i samband med marginalisering upprättas. I planen sammanfogas straffprocessen med olika myndigheters funktioner och åtgärder av andra aktörer som producerar förebyggande tjänster på ett koordinerat sätt och med beaktande av individens behov. Handlingsmodellen verkställs i fråga om myndigheter som är underställda statsrådet genom styrning och i fråga om andra aktörer genom samarbetsförfaranden.
2. Det skapas handlingsmodeller och anvisningar för inbördes utbyte av information om säkerhetshot mellan myndigheter, näringslivet och organisationer i synnerhet genom yrkesövergripande arbete. Det säkerställs att samarbetet för att förebygga våld och brottslighet på grund av mentala problem löper smidigt mellan säkerhetsmyndigheterna och hälso- och sjukvården. Eventuella behov av författningsändringar utreds och genomförs.
3. Skolhälsoenkäter utnyttjas systematiskt för att öka säkerheten för unga och förebygga säkerhetsproblem på grund av marginalisering.
4. Säkerhetsprogrammet för äldre (2011) uppdateras. Rekommendationerna och besluten i programmet införs i landskapens och kommunernas säkerhetsplaner. Det fästs särskild uppmärksamhet vid att äldre personer ska ha likvärdiga möjligheter till deltagande i frågor som berör säkerheten.
5. Städernas förmåga att mångsidigt förebygga segregationsutvecklingen inom den egna staden stärks. Det skapas handlingsmodeller för att bygga goda relationer mellan befolkningsgrupper på lokal nivå. Genom att främja goda relationer mellan befolkningsgrupper ökar människors välfärd och känsla av säkerhet samt förebyggs spänningar och brott mellan olika befolkningsgrupper.

ANSVARIG AKTÖR/ANSVARIGA AKTÖRER (huvudaktör med fet stil)

Justitieministeriet/rådet för brottsförebyggande och Delegationen för etniska relationer, **inrikesministeriet**, **social- och hälsovårdsministeriet**, **miljöministeriet**, undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriet, polisen, åklagarväsendet, myndigheterna för verkställande av straff, regionförvaltningsverken, Kommunförbundet, Institutet för hälsa och välfärd, landskapen, kommunerna och organisationer

ÅTGÄRDSHELHET 4:**SÄKERHETSKOMPETENS
OCH FÖRMÅGA ATT
KLARA AV KRISER****MÅL**

Samhället består av kriståliga individer som har mångsidiga säkerhetskunskaper och -färdigheter och som är beredda på olika störningssituationer i vardagen. Förmåga att tåla kriser innebär att individer har beredskap att möta olika störningssituationer som inte ens med en bra myndighetsverksamhet kan förebyggas eller förutses, samt att snabbt återhämta sig från dessa.

Samhällets och individernas förmåga att tåla kriser utvecklas genom nätverksbaserat samarbete med statsrådet, organisationer, föreningar och näringslivet. Den tredje sektorn är en central aktör när det gäller att förbättra individers förmåga att tåla kriser. Organisationer är verksamma nära medborgarna och erbjuder många möjligheter till utbildning, delaktighet och påverkan.

Säkerhetskompentensen, i synnerhet hos barn och unga samt aktörer som arbetar med dem, stöds och stärks med beaktande av olika målgruppers behov och styrkor. Säkerhetskulturen inom småbarnspedagogiken, skolor och läroanstalter främjas. Säkerhetskompentensen stärks genom grundläggande utbildning och fortbildning för personal inom småbarnspedagogiken och läroanstalter inom utbildningsväsendet.

SVARA MOT FÖLJANDE IDENTIFIERADE FÖRÄNDRINGSKRAFTER:

Mångformig polarisering, splittrade värderingar, den globala säkerhetsmiljön, teknologi, den offentliga ekonomin, extrema rörelser

STÖDA UPPNÅENDET AV FÖLJANDE STRATEGISKA HUVUDMÅL:

*Effektiva säkerhetsstrukturer och -processer
Individer och ett samhälle som tål kriser*

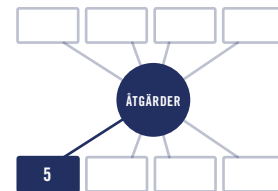
METODER FÖR ATT UPPNÅ MÅLEN

1. Ett handlingsprogram för att förbättra medborgarnas förmåga att tåla kriser utarbetas och genomförs i samarbete med myndigheter och organisationer.
2. Det skapas lösningar och rekommendationer för vilken beredskap, vilka kunskaper och vilken information individer och grupper bör ha då man förbereder sig för olika säkerhetssituationer enligt beredskapskonceptet 72 timmar samt genom att utnyttja resultat av program som anknyter till säkerhet i vardagen. Fokus ligger i synnerhet på främjandet av den mentala förmågan att tåla kriser och aktuella utmaningar i säkerhetskompetensen, till exempel skydd mot informations- och hybridpåverkan. I arbetet beaktas, då det är ändamålsenligt, det förberedande arbete och beredskapsarbete som har en koppling till säkerhetsstrategin för samhället. Målet för åtgärden är i synnerhet grupper som inte tidigare har stått i centrum för den förberedande verksamheten, såsom kvinnor och ungdomar.
3. Fortbildning i syfte att stärka säkerhetskompetensen inom småbarnspedagogiken och undervisningsväsendet riktas särskilt till direktörer för småbarnspedagogik och rektorer för skolor och läroanstalter. Barns och ungas säkerhetsfärdigheter stärks i undervisningen, likaså barns och ungas kompetens vad gäller multilitteracitet. Multilitteracitet stöder utvecklandet av förmågan att tänka kritiskt och inlärningsfärdigheterna och har en stark koppling till färdigheter i IT- och kommunikationsteknologi. Barn och unga ges större möjligheter att delta i beslutsfattande som anknyter till säkerhet i vardagen.
4. Mängden forskningsinformation om terrorism och våldsam radikaliserings samt hybridhot som har betydelse för Finlands säkerhet ökas.

ANSVARIGA AKTÖRER (huvudaktör med fet stil)

Undervisnings- och kulturministeriet, Utbildningsstyrelsen, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, justitieministeriet, Säkerhetskommittén, Kommunförbundet, regionförvaltningsverken, landskapen, kommunerna, Institutet för hälsa och välfärd, finansbranschens centralförbund Finanssialan Keskusliitto, FRK, SPEK och andra organisationer.

ÅTGÄRDSHELHET 5:

SÄKERHETS-
INNOVATIONER

MÅL

Genom programmet för innovationer inom den inre säkerheten genomförs målen om digitalisering av de offentliga tjänsterna samt om att förbättra konkurrenskraften och produktiviteten genom forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet i regeringens spetsprojekt.

Målet är att effektivt utnyttja ny teknologi i säkerhetsarbetet och att producera innovativa tjänster. Genom ny teknologi eftersträvas digitala offentliga tjänster och verksamhetssätt som förbättrar produktiviteten och resultaten.

Inhemska innovationer och offentliga referenskunder främjar uppkomsten av framgångsrika finländska exportprodukter och tjänster. Samarbetet mellan myndigheter och i synnerhet små och medelstora teknologiföretag ökas.

SVARA MOT FÖLJANDE IDENTIFIERADE FÖRÄNDRINGSKRAFTER:

Teknologi, den offentliga ekonomin

STÖDA UPPNÅENDET AV FÖLJANDE STRATEGISKA HUVUDMÅL:

Effektiva säkerhetsstrukturer och -processer

METODER

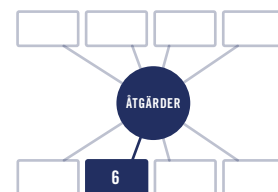
1. Ett gemensamt innovationsprogram för säkerhet utarbetas och genomförs mellan de myndigheter som ansvarar för den inre säkerheten och det finländska näringslivet. I beredningen beaktas internationella modeller och god praxis.
2. Ibrukttagandet av innovationer blir en del av inrikesförvaltningens system för resultatstyrning.
3. Verktyg och processer för innovativa offentliga upphandlingar används för att främja innovationssamarbete mellan myndigheter som ansvarar för den inre säkerheten och företag.

ANSVARIGA AKTÖRER (huvudaktör med fet stil)

Arbets- och näringsministeriet, inrikesministeriet, kommunikationsministeriet, myndigheter som ansvarar för den inre säkerheten, regionförvaltningsverken, landskapen, företag och näringslivet, Sitra, Tekes

ÅTGÄRDSHELHET 6:

STYRNING AV DEN INRE SÄKERHETEN

MÅL

Det skapas fenomensbaserade interoperabla styrsystem för att svara mot nya och komplicerade fenomen inom den inre säkerheten.

Den allt mer komplicerade säkerhetsmiljön, nya säkerhetsutmaningar och de grundläggande orsakerna till dessa följer inte de gamla gränserna mellan förvaltningsområdena. En stor del av problemen kräver samtidiga och samordnade åtgärder av flera förvaltningsområden för att man ska kunna svara mot dem på ett ur samhällets perspektiv kostnadseffektivt sätt.

För att genomföra detta förutsätts fenomensbaserad och sektorsövergripande information och kunskap om den inre säkerheten och ledningen av denna på olika nivåer.

SVARA MOT FÖLJANDE IDENTIFIERADE FÖRÄNDRINGSKRAFTER:

Den globala säkerhetsmiljön, mångformig polarisering, splittrade värderingar, säkerhetseffekter av flyttningsrörelser, teknologi, den offentliga ekonomin, extrema rörelser och ideologier

STÖDA UPPNÅENDET AV FÖLJANDE STRATEGISKA HUVUDMÅL:

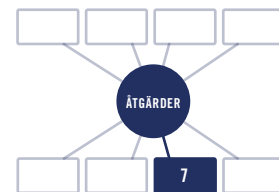
*Aktuell prognostisering och lägesbild
Effektiva säkerhetsstrukturer och -processer*

METODER FÖR ATT UPPNÅ MÅLEN

1. Utifrån det kontinuerliga prognostiseringsarbetet fastställs tidsbestämda sektorsövergripande mål för den inre säkerheten.
2. I fastställandet av metoder för att nå målen betonas nätverksbaserat samarbete som överskrider förvaltningsgränserna. I fastställandet beaktas myndigheternas och övriga säkerhetsaktörers styrmodeller och -strukturer.
3. Verksamheten inom de myndigheter som ansvarar för den inre säkerheten prioriteras enligt vilket fenomen som effektivast kan påverkas genom varje myndighets egna och gemensamma åtgärder.
4. Den processbaserade styrningen av det straffrättsliga systemet utvecklas så att samarbetet mellan förundersöknings- och åklagarmyndigheterna, domstolsväsendet och Brottsförhållandenmyndigheten och dess effekter optimeras utifrån analyserad forskningsinformation.
5. Den sektorsövergripande kompetensen i ledningen av myndigheternas verksamhet utvecklas genom utveckling av förfarandena för tjänsteutnämning, uppgiftsrotationer och karriärvägar så att de stöder utvecklandet av en branschövergripande kompetens.

ANSVARIG AKTÖR/ANSVARIGA AKTÖRER (huvudaktör med fet stil)

Inrikesministeriet i samarbete med de myndigheter som ansvarar för de inre säkerheten samt övriga centrala aktörer (uppföljningssystemet), alla ministerier (styrning)

ÅTGÄRDSHELHET 7:**LANDSKAPENS OCH
KOMMUNERNAS
SÄKERHETSARBETE****MÅL**

Säkerhetsplanering, förebyggande säkerhetsarbete och beredskap hör till de nya landskapens uppgifter. Landskapen har också möjlighet att styra det säkerhetsarbete som utförs i kommunerna.

Säkerheten i vardagen förbättras genom att det i landskapsreformen säkerställs sådana strukturer för säkerhetssamarbete där myndigheter, näringslivet och organisationer samarbetar i hög grad och över sektorsgränserna.

I landskapens och kommunernas säkerhetsarbete beaktas också individerna på ett jämlikt och delaktiggörande sätt.

SVARA MOT FÖLJANDE IDENTIFIERADE FÖRÄNDRINGSKRAFTER:

Mångformig polarisering, säkerhetseffekter av flyttningsrörelser, splittrade värderingar, den globala säkerhetsmiljön, teknologi, den offentliga ekonomin, extrema rörelser

STÖDA UPPNÅENDET AV FÖLJANDE STRATEGISKA HUVUDMÅL:

Aktuell prognostisering och lägesbild

Effektiva säkerhetsstrukturer och -processer

Bekämpning av otrygghet till följd av marginalisering

Individer och ett samhälle som tål kriser

METODER FÖR ATT UPPNÅ MÅLEN

1. Det produceras rekommendationer om införande av den inre säkerheten i landskapens och kommunernas strategier och kommunernas och landskapens säkerhetsplanering förenhetligas till en del av de elektroniska välfärdsberättelserna. Arbetet utgår

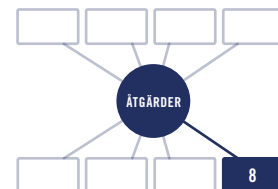
från inrikesministeriets publikation Päättöksiä turvallisuudesta (Beslut om säkerhet, på finska, 2014) samt social- och hälsovårdsministeriets rekommendationer Identifiera, skydda och handla (på finska, 2008). Resultaten av projektet för ordnande av och förberedelse för samordningen av beredskapen på regional nivå i landskapen utnyttjas.

2. Det fastställs indikatorer som producerar ändamålsenlig information om den inre säkerhetens tillstånd i kommunerna och landskapen.
3. Organiseringen av uppgifter kring den inre säkerheten i landskapen stöds och främjas. Handlingsmodeller för beprövad god praxis utnyttjas, till exempel Lapplands säkerhetsnätverks och Birkalands säkerhetsklusters modeller. Genom samarbetsnätverken skapas regionala nätverk för informationsutbyte och problemlösning mellan myndigheter, företag, läroanstalter och organisationer samt främjas uppkomsten av nya produkter och tjänster som förbättrar säkerheten.

ANSVARIG AKTÖR (huvudaktör med fet stil)

Inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Säkerhetskommittén, regionförvaltningsverken, landskapen, kommunerna, rådet för brottsförebyggande, Kommunförbundet, organisationer, Institutet för hälsa och välfärd

ÅTGÄRDSHELHET 8: UPPFÖLJNING

MÅL

Verkställandet och uppföljningen av strategin för den inre säkerheten ordnas på ett öppet och interaktivt sätt via en gemensam digital informationsled.

I kärnan för arbetet för den inre säkerheten finns ett gemensamt informationsunderlag, strukturerad och analyserad information samt mångsidig kommunikation av denna information till alla intressentgrupper med koppling till arbetet för den inre säkerheten. Grunden för informationsunderlaget är uppdaterad, bekräftad och väsentlig information som utöver via de nuvarande källorna även fås via den funktion för analys och prognostisering som inrättas tack vare strategin.

SVARA MOT FÖLJANDE IDENTIFIERADE FÖRÄNDRINGSKRAFTER:

Mångformig polarisering, säkerhetseffekter av flyttningsrörelser, splittrade värderingar, den globala säkerhetsmiljön, teknologi, den offentliga ekonomin, extrema rörelser

STÖDA UPPNÅENDET AV FÖLJANDE STRATEGISKA HUVUDMÅL:

Effektiva säkerhetsstrukturer och -processer

Aktuell prognostisering och lägesbild

Individer och ett samhälle som tål kriser

METODER FÖR ATT UPPNÅ MÅLEN

1. Det inrättas en informationsled för den inre säkerheten som fungerar som ett interaktivt samarbetsunderlag för experter, intressentgrupper och medborgarsamhället samt som kanal för uppföljning av verkställandet av strategin.
2. Huvudansvaret för förvaltningen av informationsleden ligger hos inrikesministeriet, medan ansvaret för produktionen av innehåll bärs av en stor, sektorsövergripande grupp bestående av representanter för alla aktörer med koppling till arbetet med strategin för den inre säkerheten (myndigheter, näringslivet, organisationer, forskningsinstitutioner).
3. Informationsleden samlar projekt, försök, handlingsmodeller, information, sociala medier och forskning med anknytning till strategin för den inre säkerheten. Innehållet omfattar dessutom information från olika nätverk och seminarier. Innehållet struktureras enligt fenomen.

ANSVARIG AKTÖR (huvudaktör med fet stil)

Inrikesministeriet, finansministeriet, Valtori, den breda grupp aktörer som medverkar i nätverkssamarbetet kring den inre säkerheten, inkl. näringslivet och organisationer

BILAGA

Sammansättning av styrgruppen för strategin

Aaltomaa Kauko	IM	Avdelningschef
Eloranta Jarkko	FFC	Ordförande
Fjäder Sture	Akava	Ordförande
Gustafsson Jari	ANM	Kanslichef
Hartikainen Antti	Tullen	Generaldirektör
Hasari Marko	SPEK	Verkställande direktör
Himberg Kimmo	SM	Projektledare, sekreterare för styrgruppen
Häkämies Jyri	EK	Verkställande direktör
Järvikare Terhi	FM	Överdirektör
Karhunen Minna	RFV i Södra Finland	Överdirektör
Karhunen Risto	Finanssiala	Direktör
Koivuranta Eija	Väestöliitto	Verkställande direktör
Koskinen Esko	IM/räddningsavdelningen	Avdelningschef
Koskinen Jari	Finlands Kommunförbund	Verkställande direktör
Kosonen Mikko	Sitra	Överbudsman
Kumpula Kristiina	FRK	Generalsekreterare
Laitinen Ilkka	GBV	Biträdande chef
Lankinen Timo	SRK	Understatssekreterare
Lehikoinen Anita	UKM	Kanslichef
Lehmus Pasi	Valtori	Verkställande direktör
Luoma Raimo	Försörjningsberedskapscentralen	Verkställande direktör
Mannila Heikki	Finlands Akademi	Generaldirektör
Martikainen Harri	IM	Utvecklingsdirektör
Nerg Päivi	IM	Kanslichef, ordförande för styrgruppen
Parkkonen Jari	Finlands Kommunförbund	Landskapsdirektör
Penttilä Risto E.J.	Centralhandelskammaren	Verkställande direktör
Raijas Tiina	FSM	Konsultativ tjänsteman
Sillanaukee Päivi	SHM	Kanslichef
Soini Pekka	Tekes	Generaldirektör
Stenlund Peter	UM	Statssekreterare
Vestala Leena	NTM-centralen	Överdirektör
Vilkkonen Laura	KM	Överdirektör
Vuorio Jorma	IM/migrationsavdelningen	Avdelningschef
Välimaa Asko	JM	Kanslichef

Bilder:

s. 8 och s. 18 © Riitta Supperi / Keksi / Team Finland

s. 34 © Jukka Rapo / Keksi / FIB

INRIKESMINISTERIETS PUBLIKATION 26/2017
ISBN 978-952-324-159-6 (HFT.)
ISBN 978-952-324-160-2 (PDF)